

1982/72-77

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Butlletí interior de l'Agrupació
Catalana C. N. T. (3a època).

Nº 72
Paris, Giner 1982

SOCIETAT FRAGIL

Cada dia és més evident la fragilitat d'aquesta societat concentracionària.

Es deu tot a un mecanisme molt petit i sense equilibri ni estabilitat. En poca cosa que no vagi bé, tot pot quedar parat de la nit al matí. Fins tota la gigantesca invenció del capital: L'industrialisme.

Amb una forta puja dels preus del petroli, què difícil seria aturar l'esdeveniment d'una calamitat i daltabaix. L'expansió aturada i tot seguit, la misèria sobre els pobles.

Sense contar l'autoritarisme de les dictadures per a disciplinar l'obrer i explotar-lo més.

L'exterminació física dels rebels. La mort per tots aquells que posen en causa l'organització econòmica i social de recuperació que els esdeveniments imposaria.

I això no és més que un exemple entre molts altres que podríem assenyalar.

Tot va malament. És difícil trobar uns Estats que no siguin deficitaris. Societats dites de gran consum, per un efecte publicitari desvergonyit, indecent i falc. Tot viu al bord d'un precipici en constant perill de mort. No hi ha una unça de bon seny en

cap dels homes polítics que ens governen.

Cap argument no pot justificar la diferència considerable que existeix entre les classes i el seu nivell de vida.

Es decadència continuada i permanent. Incapacitat de comprendre les raons de l'Anarcosindicalisme. Única solució de partida als problemes actuals. I els que estan en camí.

Cent mil boques de més per alimentar cada any en un petit país com Portugal i cent milions de més anuals pel que és el món dels homes. Una augmentació fins a set mil milions d'humanitat ben aviat i cap solució ni remei dels que preconitzen pot donar-li al problema l'equilibri normal, en tant que la modificació d'igualtat que defensen als ideals llibertaris no es posaran a la pràctica.

Són problemes creats pel propi capitalisme i tant que no desapareixi, existiran sempre i cada vegada més forts. Una solució per al sistema, seria trobar les reserves que els manquen i que són necessàries per a subsistir, és que en els seus vols interplanetaris, trobessin un planeta buit i en les

mateixes possibilitats que la terra per explotar-la.

Però això ja és abandonat. Es veu que no ha donat resultat positiu.

Es un món boig. La producció agrícola és molt més important que 20 i 30 anys enrera. La tècnica moderna és capaç de posar en valor les garrigues i terres improductives d'abans. Tenim exemples com els a Israel que han estat convertits en terres de gran producció. Han inventat espècies productives molt més fortes que les clàssiques conegudes. Com el blat de moro híbrid i altres qualitats de cereals.

Però tot això no pot atrapar la multiplicació accelerada de la població.

Si, societat fràgil i malalta, que només té una solució: *La del Comunisme Llibertari*. I no és xovinisme. És una realitat coneguda pels qui varen viure la revolució juliàna del 1936.

Ja poden tancar els ulls qui no volen veure i tenir les orelles tapades, els qui no volen sentir ni escoltar. L'anarquisme és una raó fonamental de la vida i per la vida i la plataforma que representa la C.N.T., amb les seves finalitats és un gran pas per arribar un dia a que els homes compreguin que és aquest l'únic camí per a construir una societat d'homes lliures i sense explotació de l'home contra l'home.

Vicenç SOLER.

BALADA DE MALLORCA

*A la vora-vora del mar on vigila
Montgó, els peus a l'aigua i als núvols el
[front,*

*omplia una verge son càntir d'argila,
[mirat-se en la font.*

*Son peu de petxina rellisca en la molsa
i a trossos el càntir s'enfonsa rodant;
del plor que ella feia, la mar, que era
[dolça, tornava amargant.*

*Puix l'aigua pouada critall n'era i perles
com gaires no en copsen els lliris d'olor;
no és molt si sospira quan veu les esberles
[del cautiret d'or!*

*La mar se'n dolia; les pren en sa falda,
i al maig, per plantar-hi, demana un roser;*

*València, a tes hortes verdor d'esmeralda,
[i a ton cel dosser.*

*Per bres la conquilla de Venus els dóna,
gronzada pel Zèfir de vespre i matí,
i els testos, que una alba de roses corona,
[ja són un jardí.*

*Amb flors de l'Aràbia l'enrama i perfuma
i d'Àfrica amb palmes, d'Europa amb ocells
alegra ses ribes, que es prenen d'escuma
[més amples cinyells.*

*Tres eren els testos, tres foren les illes;
i, en veure-les ara volgudes pel sol,
les crida a sos braços la terra per filles,
[i el mar se les vol.*

Jacint VERDAGUER

40 p. 70772

LA POR DEMOCRÀTICA

Aquest capítol és una porta oberta a diverses variants del tema: La Por.

Dès de la pujada de don Joan Carles I, al Poder, la Monarquia espanyola que es diu democràtica, tremola i fa tremolar els seus subdits.

No es podia esperar gairabé gran cosa més d'un règim nascut sota el signe de la por. Por dels perterots i por de les responsabilitats que el Poble estava en dret de demanar al rei per la seva col·laboració amb el franquisme totalitari.

Por, a la fi, de tot l'embolic dins el que es trobà enxampat degut als compromisos contrets amb l'Exèrcit i l'Església, quan jurà fidelitat als principis orgànics del règim que havia engendrat el seu regne.

També els partits d'esquerra tenen por. Llur desig d'intervenir «legalment» per a consolidar la pròpia força política en el Parlament i gaudir (per les qüestions socials), dels sindicats sota les seves ordres, els va empènyer a signar tots els compromisos que la Monarquia els ha anat presentant.

L'ambient de por que es respirava a la naixença de la Monarquia va créixer quan, en els motius congenitals, es varen afeigir les manifestacions populars, que arreu d'Espanya, cridaven la necessitat de baratar els fonaments de la societat feixista per establir noves estructures adients per acabar amb les injustícies que durant quaranta anys varen ser el pa diari de la major part del poble espanyol.

Als polítics de tota mena els convenia que aquestes manifestacions populars de caire confederal i llibertari fossin ofegades

Els recordaven massa les nobles i justes aspiracions de llibertat del poble en general. Per ofegar les calia fer por. Aquesta necessitat va rompre tota mena de consciència humana i va induir el Poder a organitzar la malifeta de l'Scala, atribuint-la a un grup anarcosindicaliste.

Així, tenint por ella mateixa, la monarquia «democràtica» organitzà la psicosis de por als revolucionaris d'antany i de tota hora. Els confederals, que sempre han estat el motor de l'avenç social, foren assenyalats com a enemics de l'ordre i de la pau social. I els compaïys inocents que foren acusats del malifet llanguixen dins les presons.

Aquesta injustícia no ha posat fi a la por de la democràcia. Les forces que enyoren els temps nefast del Poder totalitari, provoquen aldarulls i menaces de tota mena. Estan tranquils. Saben que el Poder els mostrarà una complaent complacitat.

Sigui el que es voolgui, Espanya trema tant que es pot esperar un esclafit tal, que ens torni al més cru del franquisme.

Els polítics d'esquerra, per no haver gosat fer los front junt amb el poble, viuen reduïts a pensar on dormiràn quan l'esclafit militar esclati de debó i els redueixi a la seva voluntat.

Si sols els responsables havien de soportar-ne les conseqüències, el mal seria menor. Però, per culpa de llur por, nosaltres pagarem els plats trencats.

Convé fer desaparèixer la psicosis de por per evitar de donar peu a al que els feixistes en dieuen «la segona volta».

Ferran FERRER

RADIO LLIBERTARIA DE PARIS
Emet en ones FM 89,5 M-H. de 18 a 22
hores. Temes anarquistes i poblems
de tot punt de vista socials.
ESCOLTEU-LA !

Le Directeur de la Publication :
Roc LLOP

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94600-Choisy-le-Roi
C.P.P.A.P. n° 1686 D 73.

MUTACIO

Transformació de màquines de les indústries

Situacions de canvis permanents. Fases crítiques dins de les economies dels pobles. Amb tots els inconvenients i avantatges que comporta.

Progrès dins dels coneixements tècnics. Del confort. En les comunicacions. I amb tot això, podem constatar una disminució constant i creixent dels valors humans.

L'home, aviat no serà altra cose que una eina més dins de l'utillatge general necessària a la construcció i reparació del que l'Estat té necessitat.

Proletariat sense arrels. Miserable. Estrafat d'una barreja sense precedents, dins del gran rebombori de les ciutats.

Humanitat de crisis financeres gravíssimes. Permanet inseguretat econòmica. Tot dins de grans competicions comercials. A nivell d'Estat i de continent contra continent.

Calamitats mai vistes. Ni previstes. Lluitej socials per a conseguir aquells mercats, a nivell de competició sindical. I entre internacionals de les mateixes centrals obreres. Segons ells, professant els mateixos ideals de redempció humana. De llibertat, i democràcia política...

Qualitat nova i mai no vista. On sempre van barrejats els interessos econòmics i els ideals.

Moviments inhumans. Devastadors. Mes que les guerres clàssiques. Inestabilitat que creix per totes les parts del cos societari.

Tot falç. Res que duri. Pel mateix ritme creixent i accelerat, que descomposa el desenvolupament normal del necessari equilibri.

S'extreu de la terra, tot allò que contamina l'home i les altres espècies. Substàncies químiques. Plom. Mercuri. Insecticides

per protegir les collites. Productes tots que són un perill per a la vida humana, i que van modificant poc a poc, el precari equilibri entre l'animal i el vegetal.

Complexos urbans. Imponents. Desordenats. Aires asfixiants. Putrefacció, causat tot per les grans indústries. Clavegueres plenes de rates grosses. Domesticació del natural. Accés de màquines que maten els pobres. Els obrers manuals.

Tot això provoca fonamentals canvis en les relacions dels homes. En el comportament. Desminuint els valors ètics que sempre el van distingir.

Creixement espectacular de la població. Epidèmia i malaltia de la societat i civilització occidental. Tot es cardiac dins d'un cor malalt. Càncer viu i permanent de la societat capitalista. Burgesa, religiosa i criminal.

Què diferent el nostre Comunisme Llibertari !...

Quina diferència de la nostra mutació !... Humana. Lliberadora. Fraternal. Potser un dia els homes ho comspredran...

V.S.

LA CUA

Es interessant, quan volem veure el passat i constatar els fets anacrònics del temps, on sempre es troben de múltiples detalls per contradir i omplir moltes cròniques per a resumir-ne els resultats. Avui ma missió és afavorida pels fets, si recapitulen els esdeveniments haguts en el curs de l'any 1981.

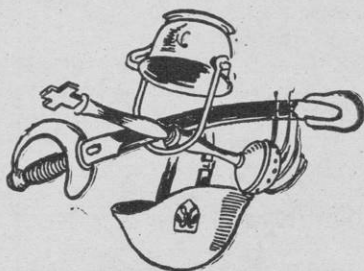
En primer lloc, veiem que en aquest món, cada u creu defensar la seva llibertat, segons les seves « possibilitats » que són mínimes i es troba impotent davant les realitats quan aquestes arriben. Malgrat els « Amos » malgrat les aparences simbòliques que apareixen, els títols no correponen a l'autenticitat de la seva significació, com independència sobirania i democràcia.

Ahir com avui, existeixen dues potències, Rússia i Amèrica del Nord quan entre elles conversen de pau, porten els punyals entre les dents, mentre que amb un apiom demostratiu, volen fer creure, que són ells els defensors de totes les llibertats; especificada pel volum de les armes que tenen en llur possessió. Mentre que a la llum del dia descaradament, fent lluitar aquelles petites nacions sotmeses a llurs influències, per fer caure altres nacions sota llur domini, certs països de l'Àfrica i de l'Àsia han conegut aquesta sort a través l'any 1981. Totes aquestes « paròdies reals », s'han multiplicat dins l'evolució del foc. Aquí queden molt poques nacions a cremar, sols Polònia paga els plats trencats, en aquest moment.

La història sempre ens ha mostrat que mai no ha existit la vertadera pau, sobre la terra; sempre hi ha hagut fogueras enceses. Avui per desgràcia encara són víctimes d'aquesta fatalitat preparada i condicionada, per a no allunyar-nos d'aquest cercle.

Per aquest motiu la nostra inquietud és permanent degut a la « sobirania de la força »; aquest fet s'han produït en Espanya, on els militars provoquen, volen fer tombar els estaments d'una nació, per instal·lar encara un mig segle d'obscurantisme. La lluita per a obtenir el poder, es fa cada any més extensiva, els clans polítics, militars i religiosos, posen llur intel·ligència en comú, perquè el sistema no canviï de màniga, per mantenir el « *modus vivendi* ».

Les dictadures són cada vegada més nombroses, no poden delimitar

un equilibre humà de certs règims, la proporció és alarmant si constatem a quin nivell queda la condició humana. Dins aquests països no existeix cap llei ni cap punt de referència, la mort és el tribut dels opositors tota l'activitat governamental es desenrotlla en sentit únic.

Es que el general Videla no és l'únic Déu a l'Argentina. Ell fa i desfà tots els obstacles que s'interposen a la seva política. Els Cops d'Estat, és el remei miracle per a convertir l'home a la més baixa expressió. El Salvador, Chile, a Turquí, etc., es cometen les més abominables persecucions i crims, sense tenir en compte cap mena de remordiment. Els Drets de l'Home són purament una impostura, car la major part dels firmants no practiquen a començar pels del pacte de Varsovia.

Certes declaracions d'homes polítics, fan posar els cabells de punta. Fa uns dies el Secretari del P.C. francès, Sr. Marchais deia: deixen que els polonesos s'arraginen entre ells. Com si un poble es pot defensar, si la primera llei del cop d'estat, és la llei marcial, que suprimeix tota garantia individual, i proclama la submissió d'un poble sense condicions. Cap cop d'Estat militar no ha portat el benestar d'un poble, si no opressió, sang i morts.

El Papa diu: — pregar per la Polònia —. Consideren que aquesta acció és negativa, quan els emissaris del comunisme estan ben armats. No sabem si plorar o riure quan constatem las conseqüències que es desenvolupen en aquest país.

Resumim: l'any 1981, veiem que tot se'n va del seus principis, tot pren un camí contrari que segurament portarà la humanitat a un altre holocaust; l'any 1981 ens ha deixat molts mals a curar i altres més greus en perspectiva, que duraran mentre que la passivitat dels homes existeixi. Es a tots nosaltres de resoldre, si volem viure amb tota llibertat.

F. ROLDAN.

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del número 71: 1.008,83 F

Brugues Joan, Mane, 45; E.C, Toulouse, 50; Pepita i Enric, Bezons, 20; Nuria, Choisy-le-Roi, 30; Castellvi, Choisy-le-Roi 30; Arcos, Canada, 50; Vidiella, Drancy, 20; Sirvent, Orsay, 30; Pedraforca, Paris, 10; Giné, Sartrouville, 50; Varis del Local, Paris, 5; Jacomy R, L'Hay les Roses, 50; Pujado, Le Havre, 10; Serarols R, Villeneuve la G, 25; Casals, Mas d'Azil, 20; Abello, Paris, 15; Un de la Comarcal de Berga, 50; Josep Forcades, Bourg, 20; Pascualena, Mrignane, 53; H. Bassa, Castres, 100; Un del 90, Lamotte Benoron, 100; Aurora Sedano, Aulnat, 150; Bescos, Albi, 10; Pelejà R, Lyon, 40; Conejos, Nantes, 10; Cruelles, Caracas, 50; Massaguer, Les Cabanes, 100; Paulette Turk, Epinal, 50; Serra Amoros, Toulouse, 50; Bagès, Stains, 30; Llop R, Paris, 40; Peralta B, Paris, 20; Frenandez Carmoët, 50;..

Total 2.531,83 F

DESPESES

Impresio del n- 71: 1.096,75 F.
Expedicio del n- 71: 397,79 F.
Gastos: 111,30 F. 1.605,84

Escreix: 925,99

Manca a pagar el present n-

EL BOSSER.

Girs a Roc Llop.

C C P 9 232 33V Paris.

33, rue des Vignoles. 75.020 Par'ls.

FELIÇ ANY NOU

«Terra Lliure» i el seu equip, desitgen un Felic Any Neu, 1982, a tots els companys a tots els homes de bona voluntat, que lluiten per la Llibertat, per la Pau i per a que acabin d'una vegada, les injustícies, la misèria, la fam i les guerres que per mor de l'egoisme, l'ambició i l'afany de domini, fan del Món i del viure un infern de malestruquesa, que si bé no es pot evitar el dolor còsmic, podriem, agermanats, fer que la vida fos enriolada i que tots gaudíssim de l'esforç i treball de tots. El nostre anhel és que el BE venci el MAL que ens escanya i escampa el dolor que podriem evitar, si tots ho desitgèssim amb el cor esbatanat.

PETIT POEMA

(MEDITACIO).

Del fons de l'esperit, brollen els pensaments, com fontana, buscant un llit tranquil i escolant-se pel viure amb anhels d'infinít.

Tinc la serenor del lloc i de l'espai reflexant la vida que la natura, pròdiga, escampa en tot indret.

Fito l'esguart per l'horitzó verdós, que limiten els camps i les muntanyes.

Dins del reclió que tanca el cobricel, regiro el meu sentir.

Volo pel temps passat, amb mil records que el viure, ha plasmat en llurs dies.

I albiro l'avenir que voldria amorós dins la consciència tendra.

Un neguit m'esperona el pensament, frecturós de gaubances.

Mes no sé si sóc o no soc; si vull o no vull, anclar-me dins la vida, ignorant els camins que porten al voler.

On dirigir la barca, desconeixent el vent, esqueixada la vela de tota voluntat?

El caminar és feixuc i la fita allunyada, per atancar el repós que l'anhel ha somniat.

Hi ha un fer i desfer de pròpia confiança, i un camí emboirat que cega el caminar.

Però cal avençar. Cal dir vull, per més escull que barri la passa en llur esforç.

L'afany empeny l'anhel; l'anhel empeny la pensa per a l'actuar febrós.

Si la il·lusió es redreça, cal adobar-li el lim per què fructueixi el viure.

I treballar amorós la idea que burxeja l'ésser esbatant.

Cal viure per la Pau i per la Justícia.

Agermanat l'esforç, amb el dels altres què com tu, volen un Món millor, enriolat de joia, de cors nets i senzills; lliure de misèries, d'injustícies, d'egoismes i de mals volers que estronquen i maten la Bonessa. I on l'Amor, faci florir el millor del éssers.

Endavant, doncs, i a lluitar per a què, les foscors que ombreigen el viurs dels humans, siguin esberlades per la lluminositat d'un Sol que faci el Pervindre digne d'ésser viscut, aclarits els pensaments. I els cors i les mans s'enllacin agermanats per la sana i amorosa comprensió.

Roc LLOP.

(«Ker-Berga» Juliol de 1981)

ULTIMA HORA

«El senyor Carrillo en la nota donada a la T.V.E., manifesta no estar d'acord amb la política russa a Polònia, ni amb l'orientació que el Kremlin dona al comunisme mundial, que vol influir, malgrat les característiques ètniques i socials de cada país».

El cas és què, el que no pot resoldre mitjançant la diplomàcia, ho arranja per la força, i no té cap escrúpol ni remordiment d'aplanar les fronteres amb els tancs, més persuasius, a llur entendre, que les paraules.

«que la funció faria desaparèixer l'organ» com deia Lenin, amb la pràctica de la dictadura del proletariat, l'organ ha esdevingut una moustruositat, que ni arranja ni la qüestió econòmica ni el problema de lli, bertat a que aspiren tots els pobles sotmesos al sen despotisme. El rus més que tots els altres..

El «Paradis-socialista» ja esdevé un infern per tot.

LA SON-SONETTA

La Son-soneta és aquí,
ara ha arribat de puntetes;
de vestit color de nit,
va coronada d'estrelles.

* ☆ *

La Son-soneta ha vingut;
si la volen fer contenta
dreu ben baix: «Santa nit»
i aclucareu les parpelles.
La Son-sonete ha vingut
per si voleu anar amb ella.

* ☆ *

La Son-soneta us durà
volant entre cel i terra;
us durà dret a un país
on els somnis d'or floreixen:
el país que s'esvaeix
tantost el Sol es desperta.

EL TABALER.

APEL LES MESTRES.

Tabal i Barreja

CALENDARI DE S.I.A. 1982

PUBLICACIONS REBUDES

Dedicat a «l'Escola Moderna». Belles imatges representatives de la Pedagogia Racionalista de Ferrer i Guardia. Introducció de Ferran Ferrer Quesada i textos documentats de l'obra de l'Escola Moderna de Gerard Jacas, que ha estudiat i aprofundit l'obra de Mestre.

☆

PERDUA A LAMENTAR

El corresponsal a Bagneres de Bigorre, de tota la premsa confederal de l'exili i de l'interior d'Espanya. Andreu Tarrats, va deixar d'existir el dia 9 de Decembre proppassat. Fou l'animador del nostre Butlletí «Terra Lliure» als Alts Pirineus, i mai no ens mancà el seu ajut ni el dels seus companys de Tarbes. Que la terra et sigui lleu, company Terrats. A tota la família, el sentit condol de «Terra Lliure»

«Combat Syndicalista» de París; «Cenit» i «Espoir-C.N.T. de Tolosa; «Terra i Llibertat» de Mèxic; «Solidaritat Obrera» i Revista «Ideas» de Catalunya; «C.N.T.» i la Revista «Adarga» de Madrid; «Xaloc» de Mèxic, que es despedeix, com altres publicacions desaparegudes. Llástima.

Com «Vida Nova» de Montpel·lier, «Resorgiment» de Buenos Aires, etc. Era una bona revista i de qualitat temàtica. Ha sentin de cor «Terra Lliure». el nostre butlletí, ara per ara té la vida assegurada. Companys! No deixeu que mori.

Fou la primera publicació catalana, que circulà clandestinament per Catalunya en temps de la maleïda dictadura del traïdor Franco, causant de la tragèdia espanyola i del nostre exili tan curull de malhaurances.

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Butlletí interior de l'Agrupació
Catalana C.N.T. (Exterior) — 3ª època —

N° 73.
París, febrer-març 1982.

ACLARIMENT DE

Hi ha companys i amics a Catalunya, que refusen de rebre el nostre butlletí «Terra Lliure», per mor que, en terres catalanes, actua un grup de caire polític i accions violentes i que també s'anomena Terra Lliure. I és d'aquesta coincidència de noms que ve la por i el refús en perjudici no cal dir-ho de la nostra publicació en llengua vernacle malgrat vegi la llum a París.

Cal, doncs, de part nostra, ens vegem obligats a fer l'aclariment que res tenim a veure amb aquests grups que han prés el mateix nom que el del nostre Butlletí, què és de caire confederal i llibertari, editat com hem dit a París, fent honor a les publicacions en català, i què fou segurament la primera que es difusar clandestinament a Catalunya, en els temps malets-trucs de la dictadura de Franco. I quan aquest perseguit amb tota fòbia la llengua catalana i les publicacions que gosaven sortir en llengua vernacle per considerar Catalunya com un país conquerit, i al que calia imposar la llei anticatalana del vencedor.

Per tant, no hi ha que confondre aquests grups, dels quals no volem esbrinar, per ara, els movils, amb el nostre butlletí «TERRA LLIURE», de proselitisme confederal i què, modestament, es creu amb dret de defensar la cultura catalana i aportar-hi el seu petit gra de sorra desde ja fa molts anys en terres d'exili, on hi hem restat tants anys per mor del franquisme traïdor. Esta ben clar, oi?

Doncs a no tindre por companys i amics que reben la nostra petita i modesta publicació, ja que la seva tasca es la de combatre les injustícies, defensar les reivindicacions de la classe treballadora, i a l'enans fer cultura en català, ja que aquesta es pot fer, i cal fer-la, en totes les llengües. I com a catalans, la fem amb la que vam aprendre a dir Mare !.

La Redacció.

LA C.N.T. HA COMPLERT 71 ANYS

Una organització obrera i septuagenària com la C.N.T. no és tanmateix el fruit de l'esforç d'uns quants aciençats ni d'una avantguarda revolucionària. La seva història és la història del moviment obrer del nostre país, que ha conegut al llarg de la seva entrecampada trajectòria hores de triomf frusat i d'esperança reeixida, però també moments de desfeta i d'exili, anys de feixuga recança i eternitzada clandestinitat.

El mes de novembre s'han complert els 71 de la seva existència. El camí que dugué cap a la constitució de l'organització anarco sindicalista fou lent i laboriós, curull de sacrificis i d'afanys refrenats que afloren en albirar-se el nou segle.

L'any 1907 s'havia fundat ja a Barcelona la Confederació Regional de Societats de Resistència «Solidaridad Obrera», continuadora de l'antiga Federació de Treballadors de la Región Española (secció de la 1ª Internacional), amb la intenció d'introduir a la Península de forma organitzada el sindicalisme revolucionari que Fernand Pelloutier, promotor de les famoses «bourse du travail», havia encetat a França a les darreries del S XIX com una fórmula de lluita específicament obrera davant el socialisme parlamentari que afavoria el maneig dels treballadors pels camins ansiejats per la burgesia.

Feia alguns anys que a casa nostra homes com Anselmo Lorenzo i Josep Prat havien emprés la tasca de divulgar els nous principis revolucionaris mitjançant les traduccions —i també originals propis— de les obres d'Emili Pataud, Pouget o del mateix Pelloutier, creant a la vegada col·leccions de llibres com «La Huelga General» o «Tierra y Libertad», destinades a aquest fi.

L'any següent de la seva fundació, «Solidaridad Obrera», estesa per tota Catalunya, celebrà el 1er Congrés, on es plantejà la seva implantació a tot l'àmbit estatal; la situació politico-social, però, no es presentava encara del tot favorable. L'efervescència revolucionària d'Andalusia, epicentre de les darreres convulsions so-

cial, havia afluit notablement arran de la repressió desencadenada pel tot just estrenat Govern Maura. el principal protagonista de la qual fou el ministre de la Governació, La Cierva. Els esdeveniments de juliol de 1909, coneguts amb el nom de «Setmana Tràgica» i que culminaren amb l'afusellament, als fossars de Montjuïc, d'Antoni Malet, Climent Garcia, Eugeni de Hoyo, Jaume Baró i Francesc Ferrer i Guàrdia, retardaren el projecte de «Solidaridad Obrera», que editava ja amb força èxit un periòdic homònim.

GUANYA ADEPTES

Malgrat tot, la injustícia de les execucions, que despertaren la indignació general i protestes d'ordre internacional fins al punt de provocar la caiguda de Maura i de La Cierva guanyà adeptes arreu del país a favor d'aconseguir una organització forta que deturés malifetes com les esdevingudes en el cas Ferrer i l'Escola Moderna, i defensés decididament els interessos dels treballadors davant les arbitrietats del Govern i de la patronal.

Amb aquesta resolució, assumida per la totalitat de les societats obreres existents, els dies 30 i 31 d'octubre i el 1er de novembre de 1910, al Palau de Belles Arts de Barcelona, hom hi celebrà el 2^{on} Congrés de «Solidaridad Obrera» amb representació de 114 societats, en el qual, per voluntat expressa dels seus delegats, les diverses Confederacions Regionals s'aplegaven a nivell estatal sota el nom de CONFEDERACION NACIONAL DEL TRABAJO. Aquesta decisió hauria de marcar l'inici d'una nova i important etapa en la reorganització sobretot de l'obrerisme català, al llarg de la qual els esdeveniments atorgarien a la nova organització C.N.T. una hegemonia indiscutible sobre la resta de partits i associacions obreres, especialment arran de la seva participació en la Vaga General Revolucionària de 1916, la vaga de «La Canadenca» i en l'enfrontament amb el pistolisme de la patronal.

Passa a la plana 2^a

40p. 10772

L'HOME QUE VE DE L'EST

Sempre hi ha hagut individus que sobresurten per damunt dels altres, per la seva capacitat, per llur formació o per ambicions pròpies que corresponen a la seva personalitat. Aquests individus, sempre tindran una plaça propederant dintre la societat; mil exemples per desgràcia existeixen dins de totes les nacions.

Nosaltres, dins l'àrea nacional, també tenim l'ocell estrany amb colors que no li corresponen. Sí, posseïm un home especial, un cas únic que es distingeix tan aviat pren la paraula. ¡ Pot haver-hi còpies conformes, però ell, no té imitador. Puix que el seu oportunisme polític es justifica a cada intervenció, sense que la lògica li doni un cop de mà, ja que, amb tot sectarisme, solament veu les roses del seu jardí.

Segurament que els lectors hauran reconegut el personatge; es tracta del Sr. Carrillo: secretari i portaveu del P.C.E., l'ange de la guàrdia del comunisme stalinian en Espanya i més tard de l'eurocomunisme, un nou mite a explotar sobre el sol ibèric. El Pope espanyol de l'església roja; de la que no existeix cap paradís; si constatem la realitat que ve del fons de l'Europa, on existeixen els més grans camps de internament, intalats en nom de la Llibertat. No vulguent anar tan lluny amb nostres conclusions. Sols mirarem aquest mirall trencat on els personatges i llurs resolucions es veuen dobles, on cada u, mira d'un costat, per no haver-hi engany. Es un partit amb un historial tan confús, que avui encara tenen la pretensió de voler arrossegar les mases. No saben com aplicar els seus postulats, si en tenen: car fins ara, mal els hem vist: «deuen ésser en elaboració permanent», pulx que els viratges i les contradiccions han sigut sempre el pà de cada dia. Amb aquesta negació es debat desde la seva creació. Es la política de dos passos endarrera i un pas endevant.

Tornant de nou, amb el Sr. Cartillo «alias el Pope»; aquell que fa cinquanta anys va renegar del seu pare per divergències polítiques sense tenir en compte que ell, podia tombar tan baix al curs de la seva apoteòsica ascensió a través dels anys, probablement és a causa de la seva miopia política, quantes reverències ha tingut de fer per mantenir-se a la seva òrbita. «L'home contradiu a l'home quan el diktat s'imposa i sols pot dir amen». De tant en tant troba la força de renegar el que li ve pel cap; dins aquesta societat del capitalisme decadent i de comunisme fallit. Avui podem dir que «el Pope» és el campeó de la RENEGACIO. En 1982, renega del model soviètic, mare de tots els comunismes del món. Diu que la Rússia ha fracassat amb el seu sistema;

no ha diu molt fort, per por de què encara se l'escolti. El que li va costar poc de temps per renunciar a son pare, ha tingut de pasar mes de mig segle par donar-se compte que els seus passos caminaven al costat de les seves sabates, la seva única visió política, es resumeix a seguir el carro i saltar els obstacles, deixant la impressió de fer quelcom.

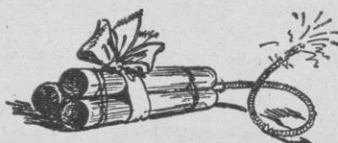
No hi ha pitjor sord que aquell que no vol escoltar. Nosaltres els anarquistes ens vam quedar afònics de tant cridar; sense que ens escoltesin: que aquella revolució portava el germe nefast de l'opressió i del totalitarisme; nosaltres no vam esperar 50 anys per a descobrir «las américas». La retrospectiva ens ofereix la raó de la nostra clarividència. El Pope ho confirma amb les seves recents declaracions. Fer tant de camí per arribar a un carreró sense sortida.

Si àquest Camarada tingués un poc dignitat, que ho dubto deu renunciar, ell mateix a llur pròpia opinió puix que ha estat equivocat durant tota la seva vida, i el que és més greu és que ha fet equivocar a tots aquells «mansos que el segueixen». El capdaventer mai se equivoca.

Hauria estat un bon professor de moral ja que sempre té raó, mai no ha vulgut ésser contradit: pobre d'aquell que se li ha posat de travers en llur-camí a fer-li una traveta, ha tingut la sort de sobreviure, ha estat predistinat a fer una escició creant un nou partit. Conseqüència present en Espanya on constatem per la multitud de partits comunistes que existeixen. Es un diluvi de sigles que apareixen en nous «líders» predisposats a convertir-se també en Popes, si la inconseqüència els dona crèdit.

Es veritablement el «conte de les miseres», puix que el que diuen ni ells mateixos ho creuen; avui diuen el contrari d'ahir, sens sapiguer que diran demà. Sempre s'arreglen per a caure dempeus com els gats. Deu ésser moit difícil l'ofici d'equilibrista; que ho diguin al Sr. Carrillo i el PCE. Ells us donaran la resposta. Si per una vegada volen ésser raonables.

kiku

ALTRE COP

*Altre cop tinc la jallera,
de mar, de pins i cel blau,
que m'ablanen la pedrera
de neguita, que al pit son clau.*

*Altre volta tinc la dèria,
que em trasbalsa l'esperit;
lluny del món de la misèria,
en picarola el dalit
de dir, de fer, d'estimar;
d'allargar la mà germana
a l'altre mà del germà.*

*Altra volta, sempre em volta,
un pícarol ritmejat
deixant-me la pensa solta
per al poema inspirat.*

*Altra volta, sempre em volta
un somni mai atançat.
Oh, jada ! Torna altra volta...
No em deixis abandonat.
Que deixo la pensa solta
i el cor tot esbatanat.*

Vitry S-Seine.

Roc LLOP.

Le Directeur de la Publication :

Roc LLOP

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94600-Choisy-le-Roi.

C.P.P.A.P. n° 1686 D 73.

La CNT ha complert 71 anys

Ve de la 1ª plana.

A partir del Congrés de Sants, l'any 1918, la C.N.T. adoptaria una nova estructura, la dels Sindicats Unics de Ram d'Indústria que venia a reemplaçar definitivament la caduca fórmula organitzativa de les associacions gremials, l'eficàcia de la qual es féu palesa en la pràctica revolucionària de les col·lectivitats del 36 - 37 amb la introducció de l'acció directa, factor essencial en la tàctica anarco sindicalista, a la gestió de les empreses i camps d'una Espanya que debategava entre la guerra i la revolució.

Gerard JACAS *

«Presència», gener 1982.

INQUIETUTS

L'experiència ens ensenya que allò que en diuen la felicitat, mai ve tota sola. Ni mai es gratuïta.

Tenim d'empentar fort i sovint, la tenim que pagar. Més ben dit, es té de guanyar. En general, els que la obtenen, es més de imaginació i fantasia que de realitat. En tot cas, dura poc.

Es una cosa que els treballadors espanyols no han comprès encara. Fa cinc anys que dura l'establiment de la «democràcia», i no s'han donat compte que sense lluita no tindran res, ni aconseguiran altra cosa que la continuïtat del franquisme. La prova d'això últim, està en el seu comportament mateix. Aquell règim, va modelar les mentalitats i fora els casos que confirmen la regla per no ésser iguals, el cert, és que la majoria es pensen que tant els sindicats, com el govern i totes les institucions existents, tenen l'obligació de solucionar els seus problemes i la seva vida en general, donant-los-hi tot ben mastegat. Es allò del mal de les dictadures i del verticalisme. «Tu, no t'ocupis de res, treballa i calla, nosaltres farem tot el demés».

Tota aquesta gent, volen la facilitat, però no saben guanyar-la. Ni volen lluitar per a aconseguir-la. El clàssic enraonament avui a la taula d'un sindicat, en general és el següent:

El militant en funcions administratives darrera la taula, pregunta a l'afiliat, que presenta el seu carnet, ¿quants segells?... Tants diu l'altre. Una vegada arreglat, explica el seu problema i la situació en

que es troba. Fa comprendre que espera que el sindicat li doni una solució. Si és jurídic-laboral, és possible. Si es tracta d'altres motius, a vegades és difícil i moltes impossible.

Això, en general no es comprès i els militants responsables, treballen per a trobar solucions. Els altres, tranquils o no esperen. Sense Ideal, ni ganes de plantejar-se el problema personal.

Prenen el sindicat, per una plataforma oficial de solucions immediates a tots els seus problemes de treball, sense cap esforç. Pagar el carnet. Estar en regla. Es tot. Així es pot anar a reclamar amb més força. Es un problema difícil. De mentalitat. Molt de treball per els militants. Moral, instructiu. D'informació i de formació. Llarg, molt llarg. Es afalagador veure els joves militants convençuts, com treballen per fer comprendre a tota aquesta gent la necessitat de la lluita permanent i que es pot aconseguir si ells no s'ho guanyen.

No tenim cap dubte, que la crisi existeix per tot arreu. De civilització i de valors personals. De confiança amb els altres. Tot es mira de reull. Les decisions són curtes i esporàdiques. No hi ha seguretat individual ni colectiva. Es crisi moral, fonamentat tot amb una manera de veure les coses de la vida, d'acord amb les cendres deixades del franquisme.

La llibertat es té de guanyar. Però com guanyar-la si no es desitja...

V.S.

MENTRE TINGUI VEU

Mes d'una vegada sol em dic; La paraula clara ¿és vida de neguit? I d'un sol cop, segueixo el pensament, que no té por de llur sentir.

Y, heus aci, com pel dret camí, anem petjant fins el cor de l'hivern, que no florim amb l'anhel somniós del nostre desitjar.

Mes juntes les mans, el bras ben disposat; fermes els peus per no relliscar entre gleços del temps i del viure; sempre avançant guiats pel seny, pas a pas, sense fitar l'esguard andarrera perquè la visió del nostre món no torbés la fermesa del nostre caminar.

Y alcem la veu, amb la fal·lera de que el nostre crit febrós de resplendors d'un demà humanitzat, serà escoltat arreu de tot el viure al camp, sembrat de pa futur; a l'obrador ciutadà entre brugit de maquinària; en el fer de cada jorn de tots...

Y en repós tranquil i segur de la llar després de feinejar en la jornada d'un profit col·lectiu.

Sense por; seguint el pensament i que en el nostre sentir ens fa albirar un demà esperançat.

Nevers. 31-01-1982. Ramon PORTE.

DIGUEU-LI SENYOR

Quan ve l'estiu, els espanyols de la ciutat propera al meu poblet, es reuneixen sota els plàtans gegants, vora el riu. Ailà discuteixen i arranegen el món tant i més. L'ombra és agradable i les preocupacions poques. La conversa poc seriosa, si jutgem per les veus fortes i les riallades a tot vinent. Rares vegades pren un to seriós. Gairebé mai es nota una miqueta d'esperit socràtic...

La primevera i la tardor van on ve bé; segons el temps. Al sol, si brilla. Si nó, a redós. Depén. En tot cas, a l'hivern es troben dintre el mercat nou, a redós de totes les intempèries i gaudint de la temperatura escalfada.

El grup, més o menys nombrós, segueix imperturbable la conversació que hom diria començada fa anys, arrenjant els esdeveniments d'Espanya, la «retreta», el «tiércé» i els assumptes de la regió d'origen de cadascun.

Així el troba, cada vegada que passa per aquell lloc, un dels més vellets refugiats

del 39. Un home mig filòsof, amant le terra i la tranquil·litat. També ell s'atura vora el grup, saluda un i altre i segueix el seu camí amb las seves preocupacions.

No parlariem de tot això si la monotonia de la reunió no hagués estat trencada — l'espai d'uns instants —, per una escena singular i que té la seva sal.

Aquell dia d'invern hi havia en el grup dos homes desconeguts. Ben vestits, amb modals allò una miqueta recercats. S'hauria dit gent d'oficina «Pixatinters» s'en deia fà molt anys a Catalunya de la gent asseguda darrera un escriptori i que pensava ésser quelcom.

Quan el vellet va anar a saludar els coneguts, un d'ells, que semblava més aixirrit que de costum, assenyalant aquells dos homes li digué: «Guaita».

«Aquests senyors son diputats d'esquerra» També digué els noms dels partits. Però el vellet no en feu cas. Li bastava saber que «eren d'esquerra». Se'ls mirà de cap a peus sens prendre la mà que li oferien

i digué al presentador:

—Bé, home! Aquets senyors són dels qui baixen el cap devant el rei; es donen la mà amb els responsables de la mort d'Espanya; són incapaços de defensar les víctimes de la injustícia oficial i també de fer front als feixistes qui terroritzen el país...! Guaita com van ben vestits i com tenen les mans fines. D'acord amb la monarquia ja han fet la seva revolució!

«Mentretant, banaulas continuà dient el vellet: Estem admirats devant els nous relicaris polítics d'Espanya. I teniu Senyors Seguiu. Seguiu tractant-los de tal. Perquè encara conserveu l'instint de submissió als polítics que, el primer que fan quan tenen un càrrec quelcom, és «tomar-se senyors».

I el vellet va seguir el seu camí, tranquil mentre el presentador, mirant-lo partir, es posà l'index al front i el movia com per a dir: «Aquest home està boig».

Fernán MURATORE.*

Al poeta Roc Llop.
El meu amic.

LA POESIA

Poesia i prosa. Dos divisions de la literatura. Segons com està empleat, el que s'escriu, varia de sentit i de valor.

No hi ha lògica en el llenguatge poètic. Tampoc hi ha sequetat. Es Musa de l'amor. Té nom de donzella pura. Es l'art de la sonoritat. Del llenguatge lliure. Com el vent. Pot arribar fins a l'infinit. Mai té límits.

Es ritme i imatge permanent. Continuat. Es, en un mot, l'art pur de la paraula escollida, amb moviment i ritme popular i regular.

El mateix que el moviment de les algües oceàniques i palpitations del cor que viu. I això, es troba dins de totes les manifestacions de les Arts. Que sigui amb la música o amb la dansa.

Existeix el vers que no té cap significat. Que no diu res. Però té bellesa singular. Per la magia de els seus paraules i la riquesa sonora del seu contingut. Es qualitat del poema.

Es com els ocellets en bandades voladores que riuen i canten bojament, sense altres preocupacions que els seus saltirons de branca en branca.

Trenca totes les cadenes clàssiques, per

a obtenir noves cadències. Nous efectes en unitat d'expressió.

Els vells noms grecs i llatins, com l'hexàmetre i el pentàmetre. Els versos diits de dotze peus, o allò de les alexandrines, van desapareixent del tot i en el seu lloc, el vers nou, lliure i expressiu, revolucionari, li ha donat a la poesia, el color, el verb i el sentiment de l'època multitudinària, variada, industrialitzada, ecologista, d'amor i sexualitat lliure, sense barreres, de realitats sense somnis, ni quimeres, que canta a la vida del present, sense futurismes del demà.

Ni prínceps, ni princeses. Sense orenetes becquerianes, ni pirates a l'Espronceda.

Per a mi que sóc un somnia truites impenitent, allò, sempre serà el verdader art de la poesia. Es tota la vida que canta amb ella. Es el bell fons de l'home. Es el poema que canten i els altres el porten al cor i no diuen mai res perquè no saben.

Formes i conceptes que es fan vells. Tot varia. Res és igual.

Art i poesia. Cal sapiguer-ne molt per a compondre-la. Jo ho veig sempre difícil. No puc arribar-hi.

Però jo resto amb els versos de Garcilaso. Fins que me'n vagi del tot...

Vicenç SOLER.

IV Centenari de la neixença del «Rector de Vallfogona»

Agüst any, arren de Catalunya i per tots els llocs per on passà el celebre «Rector», particularment a Vallfogona de Rincorb, es rendrà homenatge a Vicenç García, pel IV centenari de la seva neixença a la ciutat de Tortosa.

Poeta barroc (així se'l considera) i festiu fou un personatge real i a l'ensem un xic legendari. Com de Quevedo, d'ell es contenen moltes anècdotes i «xascarijlos» amb una bona part de mala intensio per amb dos, ja que per un igual comptaren amb enemics, donades llurs qualitats com escriptors i com homes particularissims en la seva època dels qui la talla intel·lectual ha arribat fins a nosaltres ferma i determinant.

El «Rector de Vallfogona», per haver servit i ser familiar de gent «encopetada», conegué molts cortesans i bona part dels escriptors del segle d'or de la literatura Espanyola. D'ell es contenen anècdotes amb Lope de Vega, i fins es fa corre que, el mateix Cervantes, li portava una certa

«tirria» per què, abans de que «manco de Lepanto» hagués escrit la IIª part del seu famós «Don Quixot», s'atribueix al celebrat Rector, haver escrit el «Quixot d'Avellaneda», continuació de la Iª part de l'obra immortal de Cervantes. Hi hagi el que hi hagi de veritat en tot el que es fa corre de Vicenç García el cas és que tingué enemics que se li va fer la guitza més d'un cop i que se'l persegüí, i Serafi Soler (Pitarra), ho diu a la seva manera en el seu drama «El Rector de Vallfogona»

Voldriem dir moltes coses a l'associarnos a aquest homenatge merescut del «Rector» acabaré amb una aecdota: Pels fets d'octubre del 34, vaig fer presó al «Manuel Arnus» presó flotant al port de Tarragona. Allí era conegut pel «Mestre de Vallfogona». I un xic poeta, també coincidència. Aclarim. Però no de la seva talla.

Solstici.

Cóm està la bossa

Escreix del número 72: 925,99 F.

Cebrián, Montreuil, 10; Ballesta, Chatelleraut, 20; Llop Josep, Villebon, 50; Tarragó, París, 50; Laborda F, París 20; Roldán, Drancy, 20; Pascual (un altre), París, 4; Palacios, Garges, 10; Rosquillas, Pont de Maye, 50; René, Concarneau, 100; Martínez, Athis Monts, 10; Fernández (I), París, 20; Peralta, París, 20; Laborda E, París 10; Garcia S, Mazans, 50; Pepita i Enric, Bezons, 20; Ripoll, Villablard, 40; Navarro, Bedariux, 25; De la Flor (Agrupació de Lyon), 80; Joan Belles, Perpinya, 20; V. Artes, Lourdes, 20; Evenir Simarro, Bagneaux, 100; Floristan, Royan, 50; Montferrer, Dunes, 20; Moreno, Gardenne, 10; Marin F St. Pryvé, 50; V López, Brive, 50; Mme Sin tes Cervera, París, 100; Gironella, Pamiers, 20; Vidaller, Quillan, 80; Vicenta i Manuel Edo, Pelissanne, 80; Sanchez R, Pelissanne, 50; Nuria Olivares, Lambesc, 40; Riera, Tarbes, 24; Campoy, Tarbes, 30; Velazco, Tarbes, 10; Gimeno, Tarbes, 30; Pedragosa, Tarbes, 20; Parra, Charleval, 20; Adell, Charleval, 20; Allende, Antibes, 100; Rebugent, Auch, 20; Un del 90, Lamotte Beuvron, 100; Marcel Ferrer, Montreuil, 40; Santos, Chelles, 50; Joan Guimenez, Tarascon s-Ariege, 30; Porté R, Nevers, 100; M V Gracia, Amsterdam, 50; Maria i Josep Valls, Epinay, 40; O.Ester, St Christol 50; Llop R, París, 40; Bagés, Stains, 30; Un de la Comarcal de Berga, 50; Abelló, París, 50 Frs. TOTAL: 3.128,99 F.

DESPESSES

Inpresió del nº- 72:	1.096,75 F.
Expedició:	444,64 F
Gastos:	20,00 F.
Gastos: TOTAL.	1.567,60 F.
Escreix:	1.567,39 F.

Manque a pagar el present número.

— Nota rectificativa al número 72 —

Castellvi, Choisy-le-Roi deu dir 20 frs en lloc de 30frs. a Josep Forcades cal dir Lacourtenour, 50; manca Clement Salvador, (que segueix Bourg 20); falta en totalitat Viuda Tori, Goussainville, 100; On diu Fernández manca (I) París 20. Manca al final Remei i Emile que segueix Carmoët, 50frs. —Les sumes totals són bones. EL BOSSER.

GIRS A ROC LIOP.

C C P —9 232 33V PARIS.

33, rue des Vignoles. 75 020.Paris.France

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Butlletí interior de l'Agrupació
Catalana C.N.T. (Exterior) — 3ª època —

N° 74.
Paris, abril-Maig 1982.

CRIM

per Gerard
JACAS

Barcelona era molt lluny d'ésser una ciutat plàcida i enorgullida dels seus moradors, però en aquelles primeres hores de la tarda d'un pluviós mes de març, les botigues i els bars del barri del Raval, plens, de gom a gom, semblaven fruir d'una estranya alegria, com si hom volgués ignorar que d'un temps ençà l'odi i la venjança més cruels s'ensenyorien de la ciutat, llampeguejant damunt les classes més humils. L'Ateneu Enciclopèdic Popular, instal·lat en el mateix barri, havia fet sentir la seva veu, pocs dies abans, en una campanya molt sonada, condemnant la violència sagnant exercida impunement contra els treballadors. En aquestes circumstàncies la prudència haguera estat un acte de covardia.

Per aquesta raó, ell baixava ufanós, tranquil·lament, per les Rambles, l'ample barret li cenyia la testa arrodonida i, amb veu serena, assejava d'apaivagar el company que, després de la tertúlia del Cafè, decidí acompanyar-lo en la seva passejada.

—Amic Francesc, tots sabem que en Feced va ésser qui col·locà la bomba del Pompeia i que és un llardós confident de la policia, però, precisament per això, mai no s'atrevirà a atemptar contra ningú de nosaltres. Seria posar-se massa en evidència. Pots estar tranquil que res no em passarà i si qualsevol intentés alguna cosa, sabria com sortir-m'en —digué en Salvador, tot fent el gest de dur-se la mà a l'interior de la jaqueta, just a l'alçada del pit—.

—Però, Salvador, —protestà en Peronas que era el renom amb el qual els companys anomenaven a en Francesc Comas— no t'en adones de que el que va passar ahir en sortir del teatre Còmic no és més que un avis? Et volen mort, Salvador, i el dia menys pensat aconseguiran llurs propòsits. Què no veus el que esdevingué a en Layret i a tants dels companys més cauts?

En Salvador amb aire distret anava esguardant unes criatures que jugaven en el xamfrà del carrer de Sant Pau, per on ells viraren.

—Els nostres infants merèixen una existència millor, Peronas, si ens acovardim res no podrà aturar els del «Lliure» ni tampoc a la patronal i, aleshores, haurem de restar per sempre esclaus i subjugats. Què no ho veus, cec! Precisament el que ells pretenen es que ens atemorim, que renunciem a defensar els nostres interessos, que ens amaguem com a rates de claveguera, que...

—Salvador, —va interrompre en Francesc Comas neguitós— jo diria que aquells tres ens segueixen des de que hem sortit de «El Tostadero».

—Ho veus? Tu ja n'estàs d'aterrorit, et sembla veure pistolers del «Lliure» per tot arreu. Creus que es pot viure esverat d'aquesta manera sense posar en perill el triomf de la nostra causa?

Deurien ser les set del vespre. Els nostres amics, calmosament, havien arribat al carrer de la Cadena que, en ésser dissabte, no hi mancava activitat. Era el mateix carrer on anys enrera els inculcats de contraban, fermats a la paret mitjançant una cadena, eren fuetejats fins a la mort, mentre llur sang s'escolava pel mig de la calçada.

Quan en Peronas va sortir de l'estanc, ençà distretament el paquet de «tritos» i en oferí un a en Salvador que, amb un breu gest, el refusà; aleshores amb gran parsimònia diposità la cigarreta en els seus llavis, a punt d'encendre-la...

Algunes botigues, com començava a fer-se fosc, havien baixat ja les persianes, els bars, al contrari, anaven omplint-se encara més. La carnissera del n° 17, a punt de plegar, comentava amb les darreres clientes:

—L'altre dia, en aquest carrerò del costat, van atemptar contra un desconegut, un estranger, diuen. No van sentir quin enrenou? Un del «Lliure», ben segur!

—Gentussa! què els matín a tots! —espetegà sulfurada una clienta—. Més valdria als empresaris que paguessin sous més dignes en lloc de contractar pistolers per assassinar els obrers que els hi fan nosa.

—El que és pitjor —prosseguí la carnissera— és que després la policia practicà un escorcoll en el veïnat, tractant a tothom com si fossim criminals.

—I van emportar-se detingut el tipògraf del carrer de Sant Refael —puntualitzà la mateixa dona que havia intervingut abans—. Pobret! ell que no es ficava mai amb ningú...

No va poder acabar la frase, un eixordador espetec travessà de dalt a baix el carrer de la Cadena. Ressonà igual que les perdigonades d'un caçador furtiu. Aquella tossa de carn es desplomà indulgent damunt la voravia, la testa arrodonida, lliure ara de l'ample barret que la cenyia, a poc a poc s'ennegrí com la cendra, i la sang, atapeïda. s'esmunyia a doll per entremig de l'empedrat. La cigarreta d'en Peronas, encara sense encendre, caigué a

terra tenyint-se d'un color sanguinolent, ell mateix fou copsat també per altres trets i, ferit, a la recerca de refugi, entrà de sobte a la carnisseria del n° 17.

—Crideu una ambulància! Crideu una ambulància! —repetia, sortida de fogó, la carnissera—.

En Peronas fou traslladat a l'hospital de la Santa Creu i allí s'extingí tres dies més tard.

El cos d'en Salvador restava tes, enmig del carrer. Els encuriós sortien els balcons, els més gosats s'apropaven al difunt. Un vianant va apartar cerimonialment el sac que ocultava el seu rostre i, en reconèixer-lo, esclatà:

—Déu meu senyor, si és en Salvador, el «Noi»!

A la vora del mort, en una targeta que segurament li hauria caigut de la cartera durant el tiroteig, mig amarada per una barreja de sang i de pols, hom hi podia llegir encara: «Salvador Seguí, pintor».

Le Directeur de la Publication

Roc LLOP.

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul. 94 600 Choisy-le-Roi.

C.P.P.A.P. n° 1686 D 73

Girs a Roc Llop

C.C.P. 9 232 33 V Paris

33, rue des Vignoles, 75020 Paris.

40P. 10112

Abdicació i negació

Abdicar és renunciar a determinades funcions o càrrecs públics. En un sentit general, tornar-se enrera d'un projecte o d'una intenció qualsevol. També es diu que abdica de la persona qui abandona aital ideologia —que fou la seva— per defensar-ne una altra diferent o contrària. En matèria d'abdicació no manquen exemples dins la història de les nacions. Abdicacions notables de reis i, més sovint, abdicacions polítiques. Generalment, els reis, abdique per força. Existeixen pocs exemples com el d'Eduard VIII° d'Anglaterra, qui abdica en 1936, per amor a la seva aimada, que era d'extracció plebeia. En política, abdicar és cosa fàcil. Tant, que se'n diu «baratar de gec».

Dins els nostres medis, també s'han produït abdicacions. Fins i tot hem conegut persones qui, abdicant, han intentat arrossegar rera d'elles nuclis més o menys grans amb l'intensió de desorganitzar la vida confederal. Aquesta mena de gent prepara —gairebé sempre— llur renúncia, fent-se ressò i propagant els arguments dels nostres enemics. Diuen que somniem utopies i que exposem idees, actituds i protestes negatives.

Es clar! Per les persones que ocupen els llocs governamentals com per aquelles altres que volen seure en les grans «poltrones», que hom diria que els volen rebre amb els braços oberts tota reserva i encara més tota crítica que nosaltres els poguem fer, els semblen negatives. No oblidem que, **poltrona**, ve de poltró, és a dir: drogo; ço que ens fa maliciar dels que volen asseure-s'hi.

Es possible que els nostres enemics, no més han interpretat un aspecte de la paraula negació. I no s'han adonat que el que ells consideren ser un defecte, es torna virtut, quan s'oposa amb tota la força del raonament en allò que és un

mal endèmic per els pobles i que se'n diu «política partidista», com la que es fa a Espanya, on ni un sol dels Partits que la fan, no pot tirar la pedra al cap de l'altre. Tots han traït els propis principis, menys els feixistes declarats, sempre tan violents com reaccionaris.

Els de dretes somriuen a les esquerres satisfets de veure com aquests els fan el lliit ben tou per a governar. En fi, els d'esquerres lliurant-se lligats de mans i peus —al bon voler de la monarquia, de la patronal i de l'Església. Tots han trepitjat els principis, la moral i el record dels mestres. Es així que els anarquistes, sense anar a cercar-los han tingut abundor per a criticar-los.

El fet és que, els polítics, s'enganyen quan consideren negatives les nostres crítiques. Per que la negació, arribant a cert nivell, es torna afirmació, com en el cas que ens interessa. Car, la nostra **política negativa** esdevé positiva, gràcies a les denúncies dels abusos d'autoritat qualsevol sigui l'autor, puix que adjudem a obrir els ulls dels explotats de la política.

Deixem-los dir, encara que ens tractin de caparruts. Esser caparrut, és indispensable, quan es tracta de defensar els nostres conceptes amb arguments que la raó justifica i fa estendre per tot arreu la força moral del nostre apoliticisme.

En tot cas, la negació a concedir quelcom al poder o a pactar amb ell, és l'única actitud política d'honestetat humana. Ella es desprèn de l'actitud socràtica, que posava dins el mateix paner els que manen i els que volen manar. La nostra negació, doncs, és positiva. Cal defensar-la.

Ferran FERRER. *

Orléans, abril 1982.

QUE SOU?

Ahir estàveu convençuts que el vostre viure no anava a les palpentes, que ja no us acompanyava aquell home que era molt més cec que vosaltres. Havíeu capolat les crosses per fer-ne màncs de dretal i pals per les senyeres. Ja surava lliure la nau de casa nostra pels mars de llibertat. Però, talment com després del diluvi,

engeguen a ple vent un colom, que no és colom, amb el vesc de pau al bec. I a vosaltres, que us gira un trist garbí, a la plaça us empassau la promesa del progrés, que és el vesc que porta al bec el colom missatger d'un poble coix i cec.

Ramon de Berga. *

LA LLIBERTAT

Es el que té de més fonamental el ser humà.

Molts empren aquesta paraula sense saber el què significa, sols desitjant per un mateix poder fer el que els passa pel cap, prenent la dels altres.

No és això.

No és lliure qui no sap on va.

No es pot ser lliure si hom no es desfà de la cotilla dels prejudicis i supersticions que tenen lloc de columna vertebral, perquè hom no s'ha posat res a dintre i necessita que l'aguantin dret.

No hi pot haver llibertat si s'adopten idees que no són pròpies, a menys que siguin ben reflexionades i adaptades al que hom sent profundament.

No hi pot haver llibertat si els pares no comprenen la dels fills, l'home la de la dona, la dona la del home, i l'individu la del pròxim.

No és lliure el qui maltracta un animal o destrueix una planta pel sol plaer de fer mal.

Els ocells són lliures, però per anar allà on han d'anar, i ho saben.

LA LLIBERTAT.

és enfrontar-se amb l'enemic quan et vol prendre el dret a ella, és batallar per la vida i fer-la més bella, és defensar-se,

és respectar-se un mateix per guardar la dignitat d'home,

és escollir a cada instant,

és ser més fort cada dia,

és estimar,

és defensar el que estimes,

és generositat,

és tenir consciència del seu propi temperament, de les seves facultats, d'allà on es pot arribar pel màxim d'aportació al grup humà,

és ajudar al desenvolupament dels individus, començant pel que tenim al costat,

és el resum de l'evolució humana,

és l'exemple de molts sers humans, moltíssims, que tenen aquest concepte i ens ho han demostrat.

Però s'ha de dir i repetir per donar reflexió i, que dia darrera l'altre, sigui aquesta visió més clara i més conscient per cadascú, cadascú amb els seus mitjans.

Tant els febles com els explotadors necessiten exèrcits i policies per carència de valor humà.

Si vençant l'explotació es facilitarà la superació de l'individu, estimulat aquesta superació ajudarem també a vencer l'explotació.

LA LLIBERTAT és també esperança.

Enriqueta CARRERAS. *

TABAL I BARREJA

FRANCESC CANILLAS

A lamentar la mort del nostre amic i company, Francesc CANILLAS, a Lamotte Beuvron (Hte. Loire), a l'edat de 92 anys. Era conegut en tots els nostres medis, per «UNO DEL 90». Va néixer a Barcelona, l'any 1900. Temperament rebel, no aquantà les injustícies de la Patronal, i, als 16 anys, començà a navegar per tots els mars fins als 36 anys.

No deixà mai de lluitar en els medis confederals i anarquistes.

En desterrar-se, perduda la guerra, amb totes les malaurances que ens esperaven, tingué la mala sort d'anar a raure al maleït camp d'exterminació nazi de Mauthausen, d'on en sortí amb la salut destrossada pels mals tractes de la SS.

A l'enterrament, ultra la família i els amics que l'estimaven, hi assistiren els companys de Vierzon i d'Orleans i delegacions de les Federacions de Deportats. Amb el telegramma de la C.R. d'E., hi anava el condol de tota la C.N.T. i de les nostres publicacions, a les quals mai no mancà l'ajut del qui, per modestia, es feia anomenar, «UNO DEL 90». Amb el condol de «TERRA LLIURE» per a tota la família que la terra et sigui lleu, company CANILLAS.

(Nota: «COMBATE SINDICALISTA» en parlarà com mereix el malaurat company).

FERNANDO VALERA

També ens deixà el qui fou el darrer President de la República en Exili. Republicà federal i íntegre, lluità sempre per la Llibertat i Justícia, i repudià sempre el règim, que instaurà per la força el general traïdor, Franco. No fou, com d'altres, l'enterrador del règim que es donà legalment el poble, el 14 d'abril del 1931.

Per a nosaltres, conferderals i anarquistes, sentí sempre simpatia, com ho demostrà cada vegada que se l'invità a donar una conferència al nostre Centre Confederat del 33, rue des Vignoles.

La darrera, sobre «La Poesia Arabe en España», fou meravellosa, i una peça literària sense precedents. El nostre condol a la família tota.

I ARA, UN ALTRE DELS NOSTRES HERMOSO PLAJA

Què direm nosaltres en el nostre petit Butlletí «TERRA LLIURE», que no hagin dit a les nostres publicacions de l'interior, al «COMBATE SINDICALISTA» i Frederica Montseny, a «Espoir-CNT» de Tolosa.?

Com d'altres militants que ens han deixat, caldrà tot un llibre per a biografiar-los, parlant de llurs vides i lluites per una transformació integral de la societat.

Anarquista de soca i arrel, com es diu, les seves activitats en pro de la C.N.T. i de l'anarquisme havien estat múltiples i variades: Orador, publicista, periodista i escriptor. D'ell, i de l'Alaiz, ja n'anaviem sentit parlar de joves, i de la llur tasca periodística i de lluites a Tarragona. Després..., temps de conèixer-los més a fons, i fins de tractar-los. Plaja, deixa tota una vida i una experiència rera seu. Serà profitós, estudiar la vida i obra del malaurat company Plaja, que malgrat l'edat, ens ha deixat massa d'hora.

El nostre condol a tota la família i a la militància de la qual es féu estimar.

UN ALTRE AMIC QUE ENS DEIXA

Ha mort a Castelnaudary -Aude- (France); el vell company JOAN ALEU que va ésser durant la seva vida, un propagador de les idees llibertàries.

El nostre condol a la seva família.

I ENCARA UN ALTRE

Continua la mala ratxa.

Aquest cop, el professor RAMA, que muri a Barcelona, on exercia a la Universitat Autònoma. Fugí del seu país, l'Uruguai, quan s'hi instal·lar la dictadura. Referir-se a l'article del company Celma «Espoir CNT» de Tolosa, nº 993 del 14 d'abril proppasat, coneixedor de la vida i obra del finat. Nosaltres sentim de tot cor la mort del valvós historiador.

= ☆ =

— PUBLICACIONS REBUDES — DE LES DE CASA...

«LE COMBAT SYNDICALISTE» de París nº 1170, amb la magnífica Crònica setmanal de Fidel GORRON, i les no menys valuoses col·laboracions, entre altres, de Ferran FERER, Volga MARCOS, Muñoz CONGOST l'excelent poeta andalús C. V. ALVAREZ, asidu del nostre paladí, i no oblidem a «LIBERTO DE ESPAÑA», amb les seves «Aleluyas Poéticas», i els seus dibuixos satírics, «En la Yungla del Franquismo». També Serrarols...

= ☆ =

DE L'INTERIOR

«TIERRA Y LIBERTAD» de Madrid, «SOLI» de Barcelona, la Revista «IDEAS» de valiosos i profund contingut, presentació de bon gust, amb bones col·laboracions. Que se'ns permeti citar, ja que no totes, la del nostre col·laborador, Gerard JACAS, un dels millors coneixedors de l'Escola Racionalista, i de la vida i obra del mestre FERRER i GUARDIA.

«CNT» de Madrid, òrgan nacional de la Confederació Nacional del Treball, amb bons articles, combatiu i denunciant totes les injustícies comeses contra la classe treballadora, i la traïció dels polítics i dels sindicats reformistes.

DE TOLOSA

La revista «CENIT», en bones mans, amb temes sociològics, a pensar i a meditar, i de curada presentació. Les signatures, de companys i amics, coneixedors dels articles que escriuen.

Y no cal dir «CNT-ESPOIR», de la capital del Llanguedoc, amb quatre planes en francès; en les planes en espanyol, les valioses cròniques nacionals i les panoràmiques internacionals, de Frederica MONTSENY, que hom llegeix amb gust; els reportatges del company Miguel CELMA, les què, ultra el contingut, no hi manca l'ironia i la sacarroneria com bom aragones. També, Castiella, Congost, Lamela, Llansola i d'altres... Maleïda manca d'espai al nostre petit butlletí!

Aquesta vagada, si hi ha lloc, del setmanari tolosenc, voldríem comentar de «Saca de Cosas y Saco de Casos»:

= ☆ =

Al Paro, no hi ha qui el deturi... Això no ho para, ni l'estòmac dels obrers parats i sense subsidi per l'atur forçós... A no ser què, a la «revolució estomacal», se'n faci una de veritable per a què, tot-hom, es sembri les patates... I els diners, que ara, amb els règims estatals, els fan necessaris, es púdrexin a les banques dels potentats. Al 36, els bitllets no servien ni per a jugar als patacons... Amb el bescanvi, s'arreglaven bé les coses.

= ☆ =

LLIBERTAT. La dels savis sequestrats pels Estats, per a què no escampin llurs invents. Pobres savis i pobre saviesa la seva. Val més ésser pagés, car ultra conrear la terra per a donar-nos a menjar, saben fer-se un arròs amb bacallà i refrescar el cantí d'aigua al sol i en plé mes d'agost.

= ☆ =

Pobre Juan Carlos... Ultra llurs fills, té tants cosins i parents que aspiren a reietons, que haurà d'esmicol-lar la corona per acontentar-los tots. Des del vè Borbò, que ens importaren, són munió els pretendents; manquen dits a les mans per a comptar los. Fins hi ha els «Braganzas». Toca ferro, si això no ve de boraqueta... Entre aquests i els altres, no deu dormir quan té son.

I acabem amb el «Procés dels golpistes», que ja es fa llar el tabal. Una «paròdia jurídica», i una farsa en la que, els processats, prenen el pèl a la nació espanyola tota. Envalentonats, no reneguen de llur feixisme. Jugar amb «espases i ganivets», és tan perillós com fer-ho amb la bomba atòmica. El fotut és què, els anticuaris, ja tenen preparades les medalles a vendre, amb les què han de condecorar als «salvadors de la Pàtria». EL TABALER.

LA PILOTA A L'OLLA — ESCUDELLA BARREJADA

Fa uns dies vaig llegir en un diari esportiu «L'Equipe de Paris», una nota de les autoritats espanyoles, referent als aliments que portaran les 23 seleccions nacionals de futbol que aniran a Espanya a celebrar el «mundial» el mes de juny.

La nota diu el següent: «...els aliments que les 23 seleccions estrangeres, que desitgen portar elles mateixes a Espanya, seran controlats per la duana i pels serveis sanitaris...» La nota és més llarga, mes jo considero que ja està bé.

La notícia m'ha fet riure, per l'espòdic del seu contingut. Es una manera molt diplomàtica de plantejar aquesta prevenció. Es la història del paper brut al paper net, quan li'diu aquell, «no't'arrambis que m'embrutes». Volen fer creure als altres països, el que ells no poden assegurar. Aquesta nota està escrita en un estil platònic, molt conegut; es fan els advocats i defensors de les causes perdudes, les víctimes del «sindrona tòxic», són al cementeri per acreditar la incapacitat i la incompetència dels serveis sanitaris ibèrics, del greu problema que avui encara fa estralls.

Espanya vol donar l'exemple a les altres nacions, fen ostentació de la seva solvència, no donant-se compte que fa el ridícul. «Volen tirar la pedra els primers, per si les mosques». No es podrà passar a la duana ni un «moniato», sense el label de les autoritats. Ens fa l'efecte que és un carnaval, amb totes les seves cartes, que l'Estat espanyol ens té acostumats. Vol representar, el que no es pot representar, per la manca de competència. Es difícil d'embellir, el que és hipocresia oficialitzada dins d'un règim de profit, on tot és un cuento per a fer pessetes, en detriment de l'alimentació, damunt de tots aquells que econòmicament no poden viure. ¿Cóm volen defensar un principi, si cadascú fa el que vol, quan aquests senyors estan ben situats dins les esteres dels negocis? La mentida és tolerada per convicció.

«Déu no ha reconogut els seus», puix que els morts eren catòlics, igual que aquells que van fer fabricar el maleït oli».

Els apassionats de futbol que aniran a veure el «mundial»,estic segur que portaran el morralet damunt les espatlles, amb totes les vitualles necessàries, per por de no retornar mai més al seu país, puix que no serà qüestió de menjar pa amb oli, una paella o qualsevol «xurret» en aquestes circumstàncies.

Pobres d'aquells que no hauran prés les precaucions de rigor i menjaran de la «deliciosa» cuina espanyola! La por farà el seu treball i alguns cauran malalts, suggestionats per les intoxicacions hagudes a les terres del Quixot. Tots aquests

problemes els haurien pogut evitar, amb el sol fet de no anar a veure jugar la pilota. Hauria estat millor assegut a casa seva, davant la televisió, veient jugar els Maradona, els Platini i d'altres.

Resumint: degut a tots els aliments portats d'arreu del món, si passa el mínim trastorn sanitari, les autoritats espanyoles, diran que són els estrangers els causants de l'epidèmia; com els altres països han dit en altres ocasions, que era la grip de Hong Kong o una, altra nació.

Les multituds es desplaçaran d'una ciutat a l'altra, sense tenir en compte els grans problemes socials que sofreix aquesta nació, al igual que les altres que concorren en aquesta manifestació. La humanitat perd els estreps, passionant-se per les coses artificials, oblidant la força que la humanitat tindria si aquesta es dirigís vers una orientació més digna de l'home.

A la fi de comptes, tot es deduirà en beneficis i en divises que aquest adveniment reportarà al país organitzador de la competició. Sense comptar que el mercat negre ja funciona. Mes no, es dirà res de la manera con han pelat els assistents prement-los com a llimones fins la darre-ra gota.

Una vegada «acabada la festa» les coses continuaran com sempre; doblegar l'esquema i fen equilibris per a viure, i al mateix temps, per a sotmetres a les ordres vingudes de dalt, sense que el menor gest surti del fons de les seves entranyes, per a fer front a la gran comèdia política que subjuga els pobles. Mentre que a Espanya, através del mundial, la gent no es donerà compte que el franquisme no és mort. Els seus fills els veiem esguardant la «Paròdia de la farsa del 23-f», on els militars fan sentir que l'Espanya els pertanyi. Sempre tenen una figura patibularia en arxiu per a forçar

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del número 73: 1.567,39 F.

Lacosta, Vierzon, 52; Folch J, Montignac, 20; Rodríguez, Labastide, 40; Tarragó, París, 10; Joan Perez Perpignan, 20; Castellvi, Choisy-le-Roi, 20; Uno de la Comarcal de Berga, 50; Pepita i Enric, Bezons, 20; Robla, París, 10; Llop R, id, 20; Gironella, Pamiers 20; Soterias C, Brienne le Chateau, 50; Floristan J, Royan, 50; Torent, Clairra, 30; Joan Perez, La Grand Combe, 20; Vidal Fontanet, Beauvais, 20; J Brugues, Salins de Salat, 50; En memòria de Joan Ferrer, París, 280; Vilagrassa, Eysines, 30; Un Pelat de Toulouse, 10; Bassons, St. Pons, 10; Ripoll S, Villamblard, 150; Guillen, Balma, 20; Serra Amoros, Toulouse, 50; Un del (90), Lamotte Breuvron, 100; Gines Morata, Valreas, 50; Antonio Usachs, Amiens, 25; Bagés Stains, 30; Gine F, Sartrouville, 50; Belles, Perpinyà, 10; Cunill, París, 47; Angel Boix, Garancieres, 10 Frs. TOTAL:2.951,49 F.

DESPESES

Impresió del n°- 73:	1.150,25 F.
Expedició:	438,39 F.
Gastos:	20,00 F.
<hr/>	
Gastos: TOTAL.	1.608,64 F.
Escreix:	1.342,85 F.

Manca a pagar el present número

GIRS A ROC LLOP.

CCP — 9 232 33V PARIS.

33, rue des Vignoles. 75 020. París (France)

les situacions i negar les llibertats d'una nació.

El mes de juny hi haurà pilota a l'olla. Es a dir una «escudella barrejada» de mal gust.

P. ROLDAN. *

Drancy. abril 1982.

AL CENTRE CONFEDERAL DE PARIS

El diumenge 2 de Maig, es celebrà al nostre Centre, el 1° de MAIG, jornada de reivindicació de la classe obrera, en memòria de les víctimes dels nostres companys immolats a Xicago, per les forces reaccionaries de la Patronal americana.

Al dematí, la conferència del nostre company Gerard JACAS (col.laborador del nostre butlletí, i un dels millors coneixedors de l'Escola Racionalista, d'un interès remarcable, que fins despertà les ganes d'opinar del públic que omplenava la Sala del nostre Local.

Cal felicitar al company JACAS, per la serenor reflexiva del seu raonament i per la profunditat dels conceptes de llur exposició.

Per la tarda, festa artística, que presentà el «Tio Paco» ROLDAN, qui, amb anècdotes i «xistes», diverti la nombrosa assistència. Una munió d'artistes, amics sincers que ens estimen, i que volgueren donar relleu a la nostra festa, entre els que es comptaren: el Grup Helios VIDAL, Louis CAPART, Higiní MENA, i Paco IBAÑEZ.

Tots amics i coneguts nostres i que mai han mancat a les nostres festes sempre que els hem sollicitat. Tots ells coneguts de tots els públics.

A tots el nostre sincer agraïment per llur col.laboració desinteressada.

I, al públic, nostre i de fóra, la nostra reconeixença.

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Butlletí interior de l'Agrupació
Catalana C.N.T. (Exterior) — 3ª època —

N° 75.
París, Juliol 1982.

AL CENTRE CONFEDERAL FESTA DEL LLIBRE LLIBERTARI

El dia 20 de juny propassat, al nostre Centro Confederal 33, rue des Vignoles, París 20^a, com tots els anys —tingué lloc, la Festa del Llibre Llibertari— De bon dematí a la «Sala Petita» del Local, es prepararen les taules, amb gran varietat de llibres de temes llibertaris, socials, de literatura general i discs dels companys i amics que venen sovint a animar les nostres festes. Feia goig de veure la quantitat i varietat d'obres exposades. Mentre, s'esperava anessin arribant companys i amics desitjosos d'assistir a la Festa.

Cop d'ull interessat als llibres, i tot seguit cap a la «Gran Sala», per escoltar i deleitar-se amb la conferència del company Ferrer FERRER, d'Orleans el qual dissertà sobre el tema «Albert Camus nostre amic». I en veritat, l'autor de «L'Homme Révolté», de «La Peste», «L'Etranger» etc... mort prematurament en accident d'auto, ho era d'amic nostre.

Difícil, al nostre Butlletí, fer la ressenya del que digué, el company Ferrer, parlant de A. Camús, premi Nobel de Literatura. Direm solament que, la diserció fou magnífica —donat el tema i el personatge—, i que els nostres subscriptors de COMBATE SINDICALISTA, tindran el goig de llegir-la a les planes del nostre setmanari, ja que, en nos., successius es publicarà íntegra. Val la pena que així sigui, per què l'exposició feta, en l'esmentada conferència, fou de qualitat.

El mateix que al dematí, la sala del nostre Local, fou concorreguda per la tarda. Hi haqué la vetllada artístico-literària i el sorteig de la Tómbola anual. El sorteig es va fer amb animació després d'haver venut els boletos que restaven. Afeïrem que, aquest any, els premis ha estat agraciats un xic per tot arreu.

La vetllada artística feu presentada per Roldán, el qual, amb la mà trencada per aquests actes, va divertir i fer riure a l'auditori. Després presentà cadascú dels artistes que actuaren a la Festa, i que esmenten en reconeixença per llur actuació:

Lluís CAPART amb llur guitarra cantà cançons franceses amb música i lletra pròpies d'un estil personal. Signà, també, els seus discs.

(Passa a la plana 2.)

S'HA PARAT EL RELOTGE DELS ANARQUISTES?...

Aquesta exclamació, no ve companys i amics, de l'adversari, ni tampoc com algú de bona fe es podria creure, dels enemics clàssics dels treballadors, no. Ve, de pseudos companys, antics militans, es diuen de la nostra C.N.T., d'algú que ha canviat d'armilla, no se sap encara per quines raons exactes; el fet es que, aquests arguments que a nosaltres no ens destorben gaire, perquè tenen poca consistència davant el que desitgen els anarquistes, a la vegada que enfront de com està el món, desproveït d'una ètica elaborada, ja que es creuen completament emancipats, el que ja es tenen poca consideració per els que es troben a un nivell més baix, al menys amb el pla econòmic, i amb un aire de paternalisme i de sabor ho tot intel·lectualment, ensatgen de sembrar la discòrdia i la desmoralització.

Pels joves que insatisfets de la societat on vivim, deuriem abraçar el nostre ide al impregnat de lògica i justícia, lluitat al nostre costat, els decanten a veure els objectius massa llargs i difícils, hi es veritat que ho són; tot el que té de la nostra progressió actualment en la multitud, ho tendria d'accelerat amb un canvi de normes i estructures. Direm encara que alguns d'aquests elements estan entre nosaltres, d'aquesta manera guarden la possibilitat d'operar, fet-curios, generalment als períodes difícils.

Sabent de sobres la finalitat d'aquestes tentatives, però vulguent-nos curar amb salut i per si a cas, els diem que coneixent tan bé el mecanisme socio-filosòfic dels relotges que tot solets arreglaran el món, ens deuriem explicar la seva sensorial descoberta. Comprenem, diuen, ens caldria molt temps per a fer comprendre que al nivell on està la ciència i el que realitza la tècnica, les nostres idees... ¿Què les nostres idees? ¿Vols dir que són oposades al progrés? ¿Què limiten la iniciativa i les possibilitats dels homes? ¿Què impedeixen la solidaritat, base de tota societat ben reglada? ¿Es què aquesta en la que vivim ho està d'ordenada? ¿De defensar la llibertat? Aquest bé que s'aprecia més quan ens falta, i desapareix quan no es defensa.

Em fa dubtar els anys que has necessitat per a donar-te compte que l'anarquisme no era eficaç, i ja prova que no has segut dels més fervents ni dels més convençuts, aviat t'has quedat enlluernat pel miratge del modernisme burgès, que tot-hom no el té encara i molts el paguen a plaços, La situació és massa crua com tràgica per a ignorar-la. Hi ha al món aproximada-

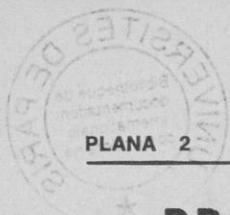
ment un terç de persones que passen fam, i un quart que en moren. Davant d'aquesta realitat seria injust pensar que, quan jo vaig bé, totm hi va, però encara, en els països més evolucionats mentalment com industrialment, la cosa és lluny de ser arreglada. Difícilment comprensiu és gastar sumes fabuloses per escollir el sistema i els homes que ens manaran; el sufragi universal potser no seria el pitjor dels mètodes, si fos senzillament ben aplicat, comparat als sistemes dictatorials d'esquerra o de dreta, on hem vist decanter quasi el 100 per 100 a un líder polític, i després venen les combines, les coalicions i el reste. Ja el nostre genial Ricardo Mella va demostrà l'engany d'aquestes operacions. Després emparats dels resultats, els nous governants es dediquen en primer lloc a consolidar el poder, per mitjà d'un exèrcit fort, hagi o no menaces d'agrasió, amb l'enveja de que sigui el més potent, això costa molt car, però pensem que els altres estats pensen el mateix.

Reflexionant que els sols països havent conegut la prosperitat, sense déficit, han segut aquells que en determinats moments de la seva història s'han pasat de l'exèrcit, la prova mes evident han estat Alemanya i el Japó. Avui la demència més gran és que, els estats, disposen de mitjans per a fer esclatar tres o quatre vegades el món. L'apocalipsis risca d'ésser provable, sense que ningú s'alarmi.

Els estats són els representants de les castes privilegiades, que fan les lleis conforme al seus interessos; hi ha montanyes de lleis i ordenances que a la fi ningú hi compren res, que no serveixen tampoc a res de bo, bastantes a poca cosa, pas

(Passa a la plana 2.)

4° P. 10112

PRIMAVERA

Quina pluja més ben arribada aquets dies últims...

A l'Empordà, diem «que per l'abril, cada gota en val mil». I també hi afeigeixen al mes vinent: «Que pel Maig, cada dia un raig». Això vol dir que l'aigüa caiguda aquests dies, és bona per a la terra. Per els homes i les plantes. Els arbres. Es respira fresc i els pulmons, s'omplen de les fragàncies de la nova estació, que dóna als verts de la muntanya i de la plana, l'esplendor renovada d'una esperança nova vers el futur.

Es com aquell cant del nostre Machado al Olm de les vores del Duero, que encara que vell, rebrotava i reverdia les seves branques i donava a l'ànima del poeta la joia d'una nova esperança de la primavera.

Pintura de l'Art natural, que tradueix per l'home, el més bonic del quadre que el rodeja i l'envolta, fent-lo vibrar i emocionar en el més íntim dels seus sentiments. Res no existeix de tan bonic. Es Natura que ens el proporciona.

Es en aquests moments que l'evocació del record té una força i un poder extraordinari. Impossibile la descripció del que es veu i admirem. Intensa. L'explicació sempre en aquets casos, és independent i sense especialistes. Film que es repeteix tots els anys i sempre nou. Carta geogràfica amb identitat que no enganya.

Vores del Mediterrà, que donà trobadors i poetes. Poesia i cants de Catalunya, de Provença, d'Itàlia i d'Espanya. De les terrasses catalanes.

Valors autèntics de la civilització, amb

primaveres continuades. Fins que els creuats, els templaris i aquells cavallers teutons, amb la llur creu i espasa, cremaren, assassinaren i feren desaparèixer amb llurs crims, tota una cultura. Tot un saber. Tota una vida i un progrés.

Cremaren els Càtars i els jueus, i el xoc de les idees fou terrible i l'esperança d'un món sense fronteres, morí. Com les herbes seques de la muntanya.

Quan de mal ha fet l'Església!. Particularment la catòlica. Totes són dolentes, però aquella porta la davantera en tota la nostra història. Violència permanent. Anys i anys. Segles i segles.

Allò fa molt de temps que va passar, però hi ha gent dolenta encara que farien el mateix si poguessin. Tenen els mateixos sentiments. Van contra la llum de l'ideal de la civilització, per imposar sempre un «ordre» seu. Amb costums caver-naris.

Nosaltres som com la primavera. Antinacionalistes. Amples i oberts a l'esperança. Ni estrets, ni rigurosos amb res. No tenim disciplina de casernes. Ni ordre imposat. Ve i s'imposa per ell mateix. Tot esperat amb ànsia pel poeta i l'artista. El pensador i l'innovador. Empentant el esdevenidor. La nostra primavera és eterna Com l'Anarquia.

Vicenç SOLER. *

PAPERS MULLATS I PERDUTS

MOSTRES

«El feixisme és un monstre que ha parit la guerra, l'engendrà una harpia en lliit de tirans».

(Diari de Tarragona, 1936.)

CANTS DE TEMPESTA !

«Cantem germans, cants de tempesta, llancem al vent els nostres cants;/ guerra a la guerra que fa feresa/ hem d'acabar amb els tirans./ Som els esparracats que al vent la testa,/ i el pit vellut, despi-tralat./ irat el puny en la protesta./ cridem al Mén, Justícia i Libertat».

(Musicat a la bòvil-la SIMAC de Morhan-ge-Mosel-la (24 Cia. de Treballadors. Espanyols, per l'amic i company de sofrances R.G.) —Hivern 1939/40).

MAL VINATGE...

«Mal vinatge a la Guerra, se l'emporti;/ tot lloc té aclapat./ Una rera l'altra, de llogarrets i pobles,/ les portes s'han tan-cat...»

Poemes perduts i fonedissos en els boirosos caixons de la memòria. Mala sort! Con la nostra en aquells temps. Díficil recordar-los...

Roc LLOP.

AL CENTRE CONFEDERAL

(Ve de la 1ª plana.)

PASCAL, cantà acompanyant — se de guitarra. Cansons espanyoles i franceses d'autors divers. Li seguí també cantant COLETTE, amb bona veu i bon repertori d'autors coneguts.

PHILIPE, agradà al públic amb llur estil còmic.

Y va finalitzar, força tard ja, la vetllada, SERGE UTGE amb un estil personal, cantant en espanyol francès i català que va ésser molt aplaudit de tant que agradà el seu recital que el públic reclamà amb insistència la seva presència en escena. Signa també llurs discs.

Un dia ben complert confederalment i amb èxit el mateix que ho fou el Llibre Llibertari. A artistes, públic i a tots quants contribuïren a la reeixita de la Nostra Festa, el nostre pregon agraïment. Per «TERRA LLIURE» EL TABALER. *

S'HA PARAT EL RELOTGE DELS ANARQUISTES?

(Ve de la 1ª plana.)

de solució als problemes, es dóna voltes, llargues com incompletes; amb l'aplicació de l'acció directa, quin guany de temps i de quarts, el resultat és que fan fastiguejar la gent, que es desinteressa de tot davant la incompetència dels que manen. En canvi el treballador essent el més numerós paga i pagarà amb excreix la relativa amilloració material amb totes les càrregues d'ordre social que no el deixen viure.

El nostre progrés no és tan enredat com sembla, oposats com som als que regeixen la societat amb la llei del profit, acumulant les riqueses, i llurs privilegis, no segueixen ni de lluny l'evolució que deuria beneficiar-nos, tristement comprovem que la qüestió social queda en darrera. Per contra, els eterns utopistes pensem sempre que el terreny de la pràctica és possible fer millor i més ràpidament, tractant els

problemes sota les necessitats de tota la gent, fen prevaleixe l'humanitarisme.

Veïem que són els revolucionaris, el motor de la humanitat; els reformistes de tota mena no són més que el fre del progrés. Sembla que oposar-se a la transformació de la societat els fá goig, quan avui es veu clarament la fal·làcia de tots els sistemes polítics i econòmics.

Discernir les realitats amb les possibilitats és el que fá l'anarquisme; no és de cap manera parar-se més aviat, si anar massa endavant, procurant ensantxar sistemes pràctics realitzables.

Si no es comprenen aquestes senzilles raons, possant la sola qüestió, es troben satisfets de la manera que vivim, ens inclinem a pensar que la relotgeria d'alguns cervells es rovella.

GESBA. *

¡POBRA PAU!

El teló s'aixeca amb una decoració trista que reflexa els mal gustos de l'actualitat; el panorama és desastrós i tèntric, si li donem tota la importància que mereix. Veiem el món prós dins una convulsió permanent, que posa l'equilibri humà en perill, perturbant la tranquil·litat sobre la terra, amb totes les guerres que avui són propulsades.

Si mirem l'horitzó, de dreta a esquerra, **apercebim** les flames d'un nefast foc, on la mort, és el tribut de les seves conseqüències, els seus tentacles reguen de sang tots els continents. Cada dia neix un apocalipsi, amb tots els seus remolins devastadors de la fisonomia política dels pobles; sempre hi ha un invasor disposat a asaltar les fronteres i imperar dins la casa del veí, factor que motiva la revolta, per a defensar el, que l'intrús es vol apoderar. La història és eloqüent quan es tracta d'aquest subjecte, puix que el fort sempre s'ha menjat al feble, desde que el món es món.

Per conseqüència, de la demografia, sempre hi ha més gent de la que cal dintre la població d'una nació, aquest fenomen es identic quan es refereix a tota l'humanitat, degut a les estructures funcionals de les societats, amb els seus mals, i les seves contradiccions, que contribueixen a la riquesa d'uns i la misèria dels altres.

Avui, no podem pas aglutinar tot el que passa sobre la terra, malgrat els mitjants d'informació que existeixen; avui confundim les situacions degut als conflictes bèlics, puix que, igual es barallen les races germanes, com aquells que són cusins, amb la salvetat, que tots aquests païssos es mouen tirats per cordills de potències ben conegudes, per que l'expansió geogràfica i política caigui, al seu domini, Avui no hi ha idees humanes; sois compta el resultat de l'operació. Si ne demaneu-ho a Reagan i a Brejnev. Si ells volen respondre.

L'Afghanista poseit per els rusos, els ocupadors mai no han sigut benvinguts per els pobles invaits. La història ens fa recordar, que un dia, els invasors estan obligats a pendre el camí de retorn, però mentre tant, la guerra i la venjança fan estralls en nom de la **Pau**.

Al costat, no molt lluny, un conflicte encara, una altra guerra on els profetes troben el seu compte, on la xifra de morts es esgarrifosa, sense comptar les víctimes a l'interior del Iran que són incalculables.

La Polònia; on el poder comunista, és realment feixiste, imposant la dictadura de les armes, per no cedir un pam de la proponderància soviètica i de tota «libertat» que no sigui exclusiva. Mentre que

l'església, per organismes clandestins interposats, vol imposar també la seva força moral. Es un perill constant entre dues teories que volen dominar una nació al marge de la pau.

Tota guerra, és un resum paranoic que el fanatisme produeix. Les Malvinas és un exemple el més apoteòsic de la follia, on les armes modernes han contat els himnes de mort sobre aquest arxipèlec perdut entre el fret i el vent. ¿Perquè aquesta guerra entre l'Argentina i l'Anglaterra? Qüestió de prestigi, d'orgull, on l'única finalitat és de suprimir una joventut que sols demana viure. Els generals i els homes polítics que representen aquestes nacions, fan ús d'un llenguatge irònic, com aquest: Hem perdut la batalla més no la guerra. Aquesta afirmació, vol dir que les portes queden obertes per a prolongar el genocidi. Galtieri i la Teatcher, són els culpables d'aquest homicidi, sense que cap tribunal els jutgi com criminals començats.

Israelites, Palestiniens i Libianessos el mateix que una part del món arab, ens fan posar en aquests moments el cabells de punta, continuant aquesta guerra que no s'acaba mai tenint com pretexte que entre ells, no pot haver-hi una pau possible, puix que encara existeix la divisa «d'ull per ull». Aquesta vegada les coses han tingut un caràcter més criminal, puix que els hebràics no tenen consideració de les vides humanes que han sembrat sobre el camp de batalla, que no tenen res que veure en el conflicte israelí i palestins. Sembla monstruós, fer amb els civils sense defensa el que ells creien fa quaranta anys que era un holocausts.

Els profetes, el generals, els polítics i les religions, són tots del mateix percal, tots contribueixen a que la força quedi a la força i que la surmissió quedi en primer lloc, per a poder governar. En nom de Deu i de la Pàtria, es cometen els més horribles crims. Per tot arreu hi ha rius de sang i montanyes de cadàvers, mentre que la bogeria continua el seu camí.

Deia un cronista satíric francès: «Els cadàvers per costum es callen». Com sempre, el viu parlen a la seva plaça. Més no sabem mai, el perquè ells són morts. Jo tinc por que no ho sabrem mai.

¡Pobra Pau!..

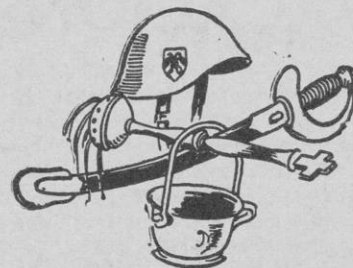
juny 1982.

F. ROLDAN *

Le Directeur de la Publication
Roc LLOP.

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul. 94 600 Choisy-le-Roi.
C.P.P.A.P. n° 1686 D 73

Girs a Roc Llop
C.C.P. 9 232 33 V Paris
33, rue des Vignoles, 75020 Paris.

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del número 74: 1.342,85 F.

Grau S. Vitry, 25; Tarragó, París, 10; Fernández (I) id, 50; Laborda F. id, 20; Santamaria, Drancy, 10; Roldán, id, 10; Martínez, Athis Monts, 10; Laborda E. París, 20; Belles, Perpignan, 30; Pujadó, Le Havre, 10; Soms, Noisy Le Sec, 100; Vidiella, Drancy, 20; J. Martínez, Macon, 20; Agrupació de Lyon, 96; Elvira Ferrer, Montreuil, 100; Ramio J. St.Florentin, 20; José Pena, Mer, 20; Idalio Canillas, Lamotte Beuvron, 50; Ferran Creixell, Perpignan 200; J. Cabré, Fleury, 50; Fumadó A. Osseja, 20; Llop Roc, París, 30; Bagés, Stains, 30; Pepita i Enric, Bezons, 20; Arroplegat, París, 3; Un de Sans Valreas, 50; Climent Salvador, St. Ardevol, 25; Un de la Comarcal de Berga, 50 F. Total: 2.441,85 F.

Impressió del n° 74. 1.150,25 F.

Expedició. n° 74. 462,95 F.

Gastos. 20,00 F.

Total gastos: 1.633,20 F.

Despeses: 1.633,20 F.

Escreix: 808,65 F.

Manca a pagar el present número

A L' ESQUERRA DE LES RAMBLES

Tota la força d'una terra s'inclou a l'esglai d'una nit.

Pels estrets carrers, a l'esquerra de les Rambles, brolla un grill d'inquietud que potser mai no ha estat el fonament del seu viure.

Parlen i viuen perquè freturen un nou matí.

Peró la rosada del dia que neix ha glaçat messa de pressa tota la gran poncella a punt d'esclatar.

I quan mori aquesta flor, perquè, cal que mori la llavor per fer néixer altres poncelles, la terra eixuta cantarà l'himme del gran jardí i els homes alçaran plegats la senyera composada amb notes de molts colors.

RAMON DE BERGA. *

VACACIONS

El mes de juny comença el període anual de les vacances del treball. La majoria de gent que pot fer-ho deserta les ciutats, atreta per el camp, la muntanya o la platja, a fi deprofitar d'un repòs ben meregut de les activitats professionals. Durant un mes podrà oblidar l'any que ha passat retingut a l'obra, a l'oficina, al taller o a la fàbrica, més o menys presonera de les exigències econòmiques imposades per la Societat actual, feta de injustícies de tota mena.

No mancaran els que, canviant el ritme de vida i d'ambient, també els farà goig de «baratar» —mentalment— d'estat civil, frent-se la il·lusió d'ésser una personalitat superior a la seva pròpia realitat. Cal deixan-los tranquils. ¡Què cadascún visqui el seu somni!

Crec que nosaltres, tot i profitant de l'ocasió, hauriem de fer el sacrifici d'una hora diària de tranquil·litat, lluny de les preocupacions laborals i de tot ordre, a pensar quines podrien ésser les solucions adients als problemes nostres de tot caràcter. Que se'm permeti fer al·lusió a un de tants.

Convéprofitar el congrès vinent per aclarir i resoldre per sempre més, la nostra masa ambigua actitud vis a vis de determinats escissionistes veritables que es presenten —si és el cas— amb arguments de repenedits, volguent demostrar que tal actitud passada i moralment repressible, no fou, ben mirat, més que un accident (i) circumstancial.

En el sí de la «família gran» caben tots els homes i totes les dones que volguin lluitar a fi d'establir una i justa Societat humana. I també els que, en un estat d'esperit, desil·lusió o «baticor», varen abandonar el seu lloc, sense, però que la seva actitud anés més enllà.

Aquest aspecte apart, no és cap disbarat pensar que seria prudent que tots els Sindicats, abans d'acceptar persones que han fet el mal que han pogut per ficar l'Organització «damunt-devall», o que les han ajudat, demanaren el parer del conjunt, car, cal imaginar la reacció general que podria manifestar-se si, gaudint els Sindicats de tota llibertat per admatre nous afiliats, acceptaven persones com les que varen sabotejar —a consciència— el Vè. Congrés.

En el Congrés del 63, dit de Limoges, l'escisió s'acabà aparentment ¡Tots junts!, fou la divisa dels escissionistes de tot pèl. Però, empedreïts com eren, varen adoptar aquella tàctica per facilitar la maniobra que consistia a recular per millor avançar i copar l'Organització. La corda estava massa alta per a ells i varen caure. ¡No oblidem aquella experiència!. Certs sin·tomes ens fan pensar que estan situant

peces damunt llur escaquer per a temtar una jugada parellada.

També hom podria pensar en el Papa. ¿Quina rebuda deuran fer-l'hi quan arribi a Espanya el mes d'octubre?

El company Rafel Torres, de Poble Sec (La Scala), de 78 anys de edat, ha llançat un repte al papa viatger. Proposa a l'amo del Vaticà, d'apareixer junts a la tele, par tindre una controvèrsia pública. Jo penso que la pretensió és irrealista i no dupto que ell sap que ningú, ni cap organisme de l'Estat, no l'hi farà cas. L'Espanya oficial —féu del Vaticà—, posarà tots els elements necessaris al servei del representant de Déu a la Terra, a fi que l'espectacle sigui grandios, digne dels dots artístics de l'hoste diví.

Déu té necessitat de publicitat. Els dos atemptats dels que fou objecte el seu representant Wojtila de la part d'on no es sap quina mena «d'angels exterminadors» obeint a la voluntat del cel (com varen declarar els candidats a homicides), sols s'han traduït per una més ampla audiència de part dels curiosos i més estretes mesures de seguretat per a ell. Creu en Déu però fa confiança als homes que el passen per tot arreu del Món, protegit per medis tècnics i materials a prova de bales. Ço que ve a ser un menyspreu per la divinitat.

Nosaltres, que odiem la violència, podríem recordar-l'hi respectuosament al Papa, que la Península Ibèrica és tan desgraciada i tan expoliada per els diversos poders que l'han governada, degut a la presència de l'Església catòlica, fent sentir la seva nefasta influència dins tots els ordres de la vida peninsular.

Podríem comentar el llibre del capellà Josep Maria Llorens (Joan Comas): «L'Església contra la República». Ja seria prou per a que hom compregués que l'Església ha sigut sempre el càncer corruptor de la Societat. Si convenia podríem parlar-l'hi del Concordat entre ella i Franco, que posà tot el país sota el Poder eclesiàstic.

¡Apa, amics! Preparem-nos a veure bones mascarades religioses, que ens podrien fer riure, si no continguessin el llevat de la misèria moral i material mantinguda contra els pobles que la religió ha dominat servint-se de la repressió i de la menaç. Com Espanya. Encara que la Constitució no reconegui (sic) «cap religió com essent la oficial de l'Estat».

Ferràn FERRER. *

JOAN SALVAT - PAPASSEIT

Darrerament ha crescut l'interès per l'obra de Joan Salvat-Papasseit. Una prova d'això han estat tres edicions «pirates» successives de la seva producció poètica, les dues d'**Humo de fàbrica**, la reedició de la traducció castellana **Cincuenta poemas** i la reimpressió en facsímil d'**«Un enemic del poble»**, **«ArcVoltaic»** i **«Proa»**. En aquest sentit, cal destacar un fet molt important: els tiratges «pirates» han arribat a la xifra de sis mil exemplars, la qual cosa és un veritable record per a un llibre de poesia catalana. D'altra banda, cal agrair la idea a qui la va materialitzar, perquè, a més de la reproducció en facsímil dels llibres originals, l'única edició de les **Poesies completes** de Salvat-Papasseit fou estampada el 1962 i ja feia temps que era intrombable. Tot i el que acaben de dir, encara no han estat recollits i aplegats tots els escrits d'aquest poeta nacional. Aquesta mancança ja va ésser exposada l'any 1974, amb motiu del cinquantari de la seva mort.

Aquell mateix 1974, l'escriptor Joaquim Ventalló va publicar un treball a la revista «Xaloc», de Mèxic, que contenia sis textos —quatre poemes i dues proses— poc coneguts. En concret es tracta de les poesies Canço futura, Les gorges, El bell assoliment i Cançó de l'amor efímera i de Coses ni començades ni acabades i Ni nosaltres esclaus, ni ells guarits per nosaltres.

Per la seva banda, la segona i la tercera edicions «pirata» de Poesia completa contenen una «addenda» que inclou, a més dels textos publicats per Ventalló, els poemes Quan sóc a casa, Omega (manuscrit) i una primera versió també manuscrita de Nocturn per acordió.

L'ESCLAU

Vine, tirà, mira el gest de l'esclau
—el teu fuet no és prou dur ni el flagella.
Mira el seu gest trençarà els teus lligams
sota l'afront, i t'ajupirà a terra.

Quan l'abaties llançava un gran crit
i era el darrer, que un batec l'otegava.
Sota el panteig veu la llum d'un mati:
cada foguera serà una venjança.

Cada foguera un coltell esmolat,
sota el seu crit el teu fuet una canya.

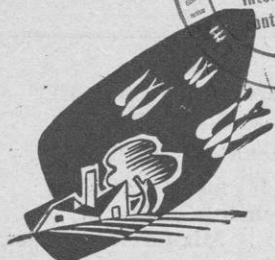
Joan SALVAT-PAPASSEIT *

GIRIS A ROC LLOP.

CCP — 9 232 33V PARIS.

33, rue des Vignoles. 75 020. Paris (France)

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Butlletí interior de l'Agrupació
Catalana C.N.T. (Exterior) — 3ª època —

N° 76.
Paris, Setembre 1982.

UNA VEGADA MES

La política manifesta la decadència. Espanya és un exemple a l'estat brut; cada dia, aquesta sofreix el seu desgast a conseqüència del caduc funcionament de les seves estructures, mantingudes a sang i a foc desde que la força s'imposà a la raó.

Avui el marasme és complert; la situació actual no pot ésser més clara quan sospesem els homes que la manipulen sense cap escrúpol, puix que ens fan veure amb tota l'amplitut les contradiccions que resumeixen llurs activitats sense cap eficacitat positiva, 'solsament volen fer veure una realitat política que no és la real.

El profund enfonament del UCD en Espanya, és una confirmació de la descomposició de la política, on una vegada més, 'veiem cruament l'atàvic problema dels homes i dels partits, sobretot de tots aquells grups que no tenen cap finalitat ideològica, sols són arrastrats per la preponderància de un sol home, que ha sapigut situar-se per damunt dels altres; ell sol dicta les decisions com si fos el capità de un navili i el fà maniobrar al seu caprici: Franco va ésser un veritable émul d'aquest funcionament; fins «Deu» era el seu còmplice, de tots els innobles crims comesos. Es la teoria dels capdills, que malgrat l'evolució del temps encara susisteixen per deshonra de la humanitat.

Què és la política? El diccionari diu què és «l'art de governar els pobles». Malgrat aquesta definició, nosaltres creiem què és un parany. La política és un aparell molt pesat; malgrat son enorme pes, continua a «volar», sense que cap regla lògica li permeti VOLAR. Es una veritat que aquells que la fan mantenir a l'aire, no són susceptibles a captar o a descifrar el complot, d'on ells mateixos són els còmplices principals i víctimes inconscients responsables, ignoren la importància que la seva desinteressada aportació

(Passa a la plana 2)

Els ateneus d'ahir

El moviment ateneístic, com gairebé tot a la nostra societat contemporània, ha estat un invent de la burgesia, clar que d'una burgesia circumstancialment diferent a la d'enguany, en jugar aquèlla un paper revolucionari front a l'aristocràcia aleshores en el poder. Amb l'embranchida d'aquesta classe social revolucionària i mercès als ideals de la Il·lustració, pel que fa a la clarificació de tots els aspectes i dimensions de la vida humana, neixien a les darreries del segle XVIII els primers Ateneus, en oposició als pulcres i melindrosos «Salons Literaris» de l'aristocràcia enderrocada. Es presentaven com una mena d'associació artístic-literària de pretensions científiques, amb la intenció de difondre uns continguts crítics i anti-dogmàtics, així com d'elevant el nivell cultural dels seus membres mitjançant discussions, tertúlies, conferències, lectures i altres activitats consemblants. L'Ateneu de París i l'Ateneu de les Arts, els primers en aparèixer a França, es consagraren, d'aquesta manera, a servir culturalment els interessos d'una burgesia emprenedora, amant de la ciència i del progrés, que molt aviat deixarà de banda el seu impuls revolucionari per passar a conservar les fites assolides, una volta conquerit el poder.

Proseguint el model francès, a la Península prorrompen els Ateneus, de la mà del liberalisme burguès, com escambells culturals — i a vegades polítics — contra l'absolutisme de Ferrán VII. L'Ateneu Científic i Literari, a Madrid, i l'Ateneu Balear, l'Ateneu Científic, Literari i Artístic de Maó i l'Ateneu Català (més tard esdevingut l'Ateneu Barcelonès), a Catalunya, foren centres promotors d'una cultura fortament arrelada a uns diàfans interessos de classe.

Paral·lelament a aquests afanys de la nova burgesia industrial i financera i davant el seu sistema

econòmic d'explotació, es va formant, al llarg del segle XIX, un important moviment associacionista-obrer a l'abric de la I^a Internacional que permet a les classes populars cercar i vindicar col·lectivament uns certs interessos comuns de cara a obtenir per a tots els desposseïts una formació redemptora, popular-obrera, marcada, però, per uns ineluctables factors econòmics. Sorgiren, doncs, com a reacció a la tasca cultural de la burgesia els **Ateneus Obrers**.

per GERARD JACAS

Aquests ateneus veieren en l'educació popular una imperiosa necessitat, la qual emprengueren com a mitjà per assolir l'autèntica emancipació social. Acaronaven, per tant, un saber instrumental que fos útil a llurs interessos de classe.

Podem assenyalar com els més importants en aquesta línia l'Ateneu Català de la Classe Obrera, inaugurat l'any 1861 a Barcelona, i l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, fundat uns anys després per l'escolapi Marià Ferrer. Ambdós ateneus es proposaren elevar el nivell cultural i la capacitat tècnica dels treballadors i si bé en el primer durant un temps hi predominaren elements internacionalistes, com Josep Lluas — director de «La Tramuntana» —, Farga Pellicer o Jaume Balasch, els plantejaments encetats en l'entitat cultural conduïren a un vessant reformista, en valorar

(Passa a la plana 2)

4^oP.10112

ELS ATENEUS D'AHIR

(Ve de la 1a plana)

sobrerament la formació professional de l'obrer, esdevenint així centres integradors de la classe obrera.

Això no obstant, cal esmentar que el factor més positiu de llur tasca fou, potser, l'atenció que atorgaren a activitats a l'aire lliure, com eren les excursions, tot seguint els principis del naturalisme regnant a l'època, la qual cosa implicava un avenç progressista en el planteig educatiu, no tant pel que de sanitaris tingueren una pràctica tan lloable, sino, sobretot, perquè permetia a l'individu retrobar les seves pròpies arrels naturals, en conèixer i identificar-se amb la Natura, i podia establir, en conseqüència, un equilibri entre l'home i el medi, tan necessari enguany per molts moviments de caire social-ecologista.

Aquest fou, en termes generals el model vuit-centista de l'ateneu obrer, meitat amb influències, encara, de la Il·lustració francesa, meitat eines instructores per a l'emancipació o, senzillament, per a sobreviure de la millor manera possible en un ambient hostil i aclaparador.

En el segle XX la projecció dels

UNA VEGADA MES

(Ve de la 1a plana)

que equival al manteniment de la vida política, el seu conformisme i la seva aberració, ofereixen un camp obert al poder, per el desenvolupament de les seves vastes ambicions, dominant aquells que l'han escollit com «recompensa» de la confiança que depositaren a les urnes.

El partit que es troba en el poder, és protegit per les estructures, per les lleis i altres mitjans que el complementen; fan de l'Estat una fortalesa on no tenen cabuda aquells que el volen substituir. L'Estat sempre troba arguments, naturalment, abusant de la seva única autoritat. Un guardia em deia: «Es que jo sóc un guardia!» L'Estat te la mateixa definició, ell és suprem, i pot fer i desfer el que li vingui en gana per el sol fet de consolidar el seu camp d'acció, sense tenir en compte les corrents populars per a conservar el sistema.

El mes d'octubre hi haurà noves eleccions, una vegada més el poble farà el «seu deure» per segellar la seva pèrdua.

F. ROLDAN

Ateneus populars es planteja d'una manera més àmplia, superat el condicionament excoent de l'economicisme. El concepte engloba una mena d'«Universitat popular», on es veu la necessitat de crear una cultura pròpia, com a fita més que com a mitjà, ja no és l'interès de l'emancipació econòmica el predominant, sino que hom pretén combatre l'opressió cultural en ella mateixa, una volta desestimada la reacció anticulturalista i anti-intellectual que caracteritzà, des de sempre, l'ortodoxia obrerista. Aquest és el cas, per exemple, de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, fundat a Barcelona l'any 1909 per un grup d'intel·lectuals, on a més de les pràctiques excursionistes, abans esmentades, hom s'ocupava de preparar campanyes contra la guerra, contra la violència patronal o per la qualitat de vida ciutadana.

Finalment, trobem, com a característics de l'ateneisme militant, els Ateneus Llibertaris, menys economicistes que els ateneus obrers del propassat segle, donat que llurs principis es fonamentaven en una concepció global de la vida i només de l'aspecte emanant de la condició de treballadors. La història, la pedagogia (la qual s'exercia a través de les escoles racionalistes sota la seva emparança), la sexologia, l'art, els idiomes, la ciència, etc. eren la preocupació constant de llurs membres, així com la d'organitzar teatre, exposicions, excursions, encontres, etc.

Informació, formació i esbargiment eren els motius centrals de llur existència, autònoma i independent, malgrat que en certs moments la protecció de que gaudien per part dels sindicats de la C.N.T. (on hi predominaven més els interessos econòmics: lluita de classes, sous, treball, etc.) posés en perill aquesta independència.

Tota aquesta inmensa tasca cultural que prometia un futur encisador pels Ateneus populars es veté truncada per la desfeta de 1939, en que la cultura — i sobretot la popular — era tinguda per un esquerp perill per a tots aquells que baladrejaven sense cap pudor: «¡Abajo la Inteligencia!», «¡Viva la Muerte!».

Gerard JACAS

(Resum de la xerrada introductòria al debat sobre «Els Ateneus: passat, present i futur» que tingué lloc a l'Ateneu Llibertari de Gràcia el 21 de juny de 1982.

VOREJANT EL CLAM DE L'AMNISTIA

(homenatge a M.H.)

«Rayo de metal crispado fulgentemente caído...»

Miguel Hernández

Heus açí el que passa:
Visc en un país aspre i carregós
on a diari recomença 'a farsa
dels homes que envelen el sentit
de llurs noms
i ens dicten lleis
que obeïm fins els límits coercits
del silenci.

Voldria dir-ho tot, sense embuts,
vorejant el clam de l'AMNISTIA
Miguel

Hernández
i poeta

que la paraula indivulgable
ens allegeri de la por-massa
hem patit ja la plus-vàlua-

I així, al toc de la ventada
redimida, obrirem les finestres
de la terra
al llampec del poeta
que no coneix atur.

Gerard JACAS

(Aquest poema fou llegit públicament a l'aula Magna de la Universitat Central de Barcelona, en el «Homenatge dels pobles d'Espanya a Miguel Hernández» el dia 21 de maig de 1976).

DECAPITACIO XVIII

«El difícil art de botiguejar»
Carner

A l'actor Jaume Borràs

No li plau el cap que porta,
va a firar-se'n un de nou,
quan arriba empeny la porta
i entra sense fer renou.
El botxi cavava a l'horta,
car tot just eren les nou.
Com que el crida amb veu prou
[forta,

ve de l'hort amb pas de bou.
El marxant de gent mal morta
un farcell molt gros desclou
i, puix la tria ho comporta,
l'altre confronta i remou,
(Si el cap té l'orella torta
o la boca que no es clou,
l'altre té un coll de retorta
o bé el nas com una nou).
Ferest, el botxi l'exhorta
a no fer-ho dient: — Prou!
Aquest crit el desconhorta,
l'intimida i el commou;
pren el cap que menys li importa
i se'n fa mig any de sou.

Pere QUART

Extractes de «Interpretació Llibertària del Moviment Obrer Català»

Per començar, una confessió: no ens preocupa excessivament la història passada. La boira d'uns segles d'esclavatge que contrària el nostre daler progressiu, es converteix, als nostres ulls, en un penjoll de tereinyines semblant als que mai no manquen al rebost dels malges endreços. Sense desconsiderar les gestes dels remenses i dels rabassaires, es obligat de pronunciar-nos sincerament per la destrucció despietada dels sistemes que, d'una o altre faissó, santifiquen o legalitzen l'exploració de l'home contra l'home. Per llei d'humanitat, les fórmules de convivència que recolzen els arcaïsmes: Deu, Patria i Amo, deuen ésser definitivament esbandides dels moderns plans de reedificació social. Enfoquen:

La gènesis del nostre moviment emancipador arrença, virtualment, de l'esclat revolucionari de la França del 1789. El guillotinatament de l'absolutisme i la proclamació dels Drets de l'Home tornaren a les mans del productor l'espasa vindicativa caiguda del braç ferit del brau Espartacus. A més abundant, el nostre reconeixement envers la primera Revolució francesa, és infinit.

Seguint la conseqüència del gran trasbalsament francès, el país català, com l'espanyol, en part tingué sort de la intervenció armada dels napoleònics que bandejaren l'espectre del passat perseguint l'inquisitorialisme, la pega enclastada a la nostra tradició. Fou endebades que el sometement fraresc esmicolés, als Brucs, uns soldats de la França tot just sortits dels cellers de Martorell. Des de llavors, el Poble català havia rebut el bany d'universalitat que necessitava, i camí en avant li seran més familiars i estimades les figures de Voltaire i Danton, que les de Ferran VII° i d'Ignasi de Layola.

Un cop entrats en el problema de les llibertats, no és estrany que els nostres bensavis saludessin, esperançats, les Corts de Cadix, i que la gent empenedora de casa nostra iniciés un ressorgiment moral i industrial que ens posés al nivell dels països més civilitzats. Propòsit lloable i altament humà que comporta l'odi i l'atac ferotge de l'ultramontanisme, i la defensa aferricada de la ciutadania emancipada dels prejudicis del passat. Sobretot a Barcelona, les pedres sempre estaven a punt d'aixecar barricada cada cop

que el despotisme religiós o militar tractava d'interrompre la marxa ascendent del país.

Però amb ésser molt, aquesta bona disposició no representa el tot. D'una part, el pagès roman clavat a la rutina, i de l'altra, l'obrer industrial soporta malagradós la cadena de tretze hores de fàbrica quina compensació no permet una vida decorosa, ni fruit el goig d'un marge de llibertat per manca material de temps. Així, al combat contra la tirania autocràtico-clerical, s'hi afegeix el forceig contra l'esclavatge fabril que l'egoisme patronal ha tingut cura de provocar. En realitat, hauria sigut d'una imbecilitat extraordinària deixar acreditar, en nom del progrés, l'obligació al sofriment dels qui aporten el benefici del treball al benestar comú. L'obrer català, al comprendre, procedí immediatament a les recerques intel·lectuals necessàries per tal de sortir arís del problema de pa i llibertat que l'època li proposava.

Heu-nos, doncs, arribats a l'establiment de la lluita social en tota sa cruesa, encesa per un element

(Passa a la plan 4)

COM ESTA LA BOSSA

Pujadó R., Le Havre, 10; Muzas, París, 20; Tarragó, id., 20 dos veces; J. Gil, Cartres, 14; Serarols R. Ville-neuve la G., 30; Rosquillas de la Madera, Toulouse, 30; Belles, Perpinyà, 10; Alarcón, Vitry, 100; Capellas J., Laurens, 90; Capellas H., Londres, 90; Benitez, Viduban, 10; V. Artes, Lourdes, 20; Agullar, Fontenay, 100; Pelejà Roc, Maureillas, 50; Allende, Antibes, 100; Bassons, St. Pons, 20; Conesa, Albi, 30; Un parachut de Canals (La Chise), 10; Ripoll, Vil-lamblard, 400; Roc Llop, París, 50; Abelló, id., 50; Bagés, Stains, 40; Roldán, Drancy, 20; P. Oliveras, Combs la Ville, 20; Marín F., St. Privé, 50; R. Terré, Union, 40; Brugués J., Mané, 40 F.

Excreis del n° 75, 808 65 F.

Total 2 276 65 F.

Impressió n° 75 1 150 25 F.

Espedició n° 75 637 92 F.

Gastos Generals 52 45 F.

Total Gastos 1 840 62 F.

Total Gastos 1 840 62 F.

Escreix 432 03 F.

Manca a pagar el present número.

BOTXI

(Paragraf 8 del poema original)

Jo veig el botxí d'Europa, està emmascarat, vestit de roig, amb enormes cames i braços nusos, i es rocolza en feixuga destal.

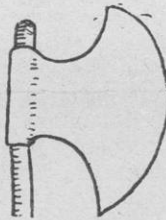
(A qui has escapçat darrerament botxí d'Europa?)

(De qui és eixa sang que duus tan pegalosa i molla?)

Jo veig les clares postes dels grans màrtirs,
jo veig els espectres baixar dels cadafalcs,
espectres de morts senyors, descoronades dames,
delatats ministres, reis rebutjats, rivals,
traïdors, emmetzinadors, capdills difamats i altres.

Jo veig aquells que en tota terra han mort
per bona causa; la llevor és escassa,
amb tot, la collita no es perdrà. (Membreu això,
oh reis forasters, oh sacerdots, la collita mai es perdrà).

Jo veig totalment rentada la sang de la destal; ambdos fulla i mànec

[són nets,

i els botxins, ja no faran vessar més sang ni tallaran més caps amb
[llurs destrals..]

De «Fulles d'Herba» de Walt
Witman, traducció de Cebrià Montoliu

LA MILLOR LLENGUA

Les opinions relatives a les llengües són tant nombroses i diferents com la quantitat de persones que les expressen. És a dir: molts milers. Per la comtesa de Noailles «... el llenguatge natiu és el clima del pensament; fóra d'ell, ningú no respira a fons ni s'assembla a ell mateix. Tot el que viu deu la seva existència al verb».

Aquesta opinió reforça la nostra quan diem: «que l'usatge del vehicle que cada comunitat considera el més apropiat per exercir la llibertat d'expressió, deu d'ésser un dels principis que regeixen les bones relacions humanes».

No vareig volguer estendre'm referint-me al tema, quan parlant de Camus, al Centre Confederal de París, i referint-me a la prohibició que havia exercit — com altres règims dictatorials precedents damunt l'usatge, de les llengües regionals espanyoles, la dictadura de Franco — vareig dir que: «...si per un atzar improbable, Catalunya o qualsevol país que sigui, dominara a Ibèria i pretengués imposar el seu idioma a les altres regions, ens rebellàriem contra tal pretensió, com ho hem fet quan les distadures han exercit llur autoritat prohibitiva, al respec-

te, i més encara, impositòria. No vareig estendre el meu raonament, perquè és un abús deprofitar d'una xerrada respecte un tema determinat, parlant d'altres qüestions a les que sols hom pot referir-s'hi de passada, sense, però, sortir del subjecte inicial. Exemple: l'allusió a la llibertat que deu de tenir tota regió d'emprar la seva llengüa. Acabada l'exposició del tema anunciat, aleshores hom pot perllongar l'assemblea per tractar determinats punts de la mateixa; verbigràcia; l'interès que hom pot mostrar per esclarir aquest fenomen creat per l'autoritat de la força, i que consisteix a privar del dret a l'usatge de la llengüa vernacle, les regions política i administrativament sotmeses al seu poder i obligades de parlar l'idioma imposat. Ço que constitueix un fet contrari a la pròpia naturalesa i qui engendra l'animadversió que provoca els actes repetits de rebel·lió de les minories sotmeses en nom de la Pàtria, l'Imperi, la religió preponderant o de tots aquests valors, units per interessos que els són comuns.

Aquesta realitat no és exclusiva d'un sol país. És una actitud generalitzada. I en el païssos de parla

«INTERPRETACIO LLIBERTARIA DEL MOVIMENT OBRER CATALA»

(Ve de la 3a plana)

productor sortit tot just de la tenebra, no pas excessivament il·lustrat per culpa dels doctes que s'havien empenyat en condemnar-lo perpetuament a misèria física i moral. És un fet que remarquem per la similitud que presenta amb certes capes treballadores de l'Espanya contemporània que viuen 200 anys endarrerits de nosaltres, tal como hi vivia, abans, l'Espanya sencera amb referència a la França del 1793 i anys successius.

A mesura que el temps avança, l'obrer se sent enganxat a la màquina, ruc de treball, sotmès a un esforç esgotador que no serveix per a fer entrar l'alegria dintre de la seva llar. I medita; sofreix al considerar la pobresa de llurs recursos reactius. Els seus companys de cadena s'ablaneixen davant d'una probable indigència dels fills, i una part considerable de sofrents, no com-

prèn del tot i obeeix a certes regles instituïdes. Heus ací el per què de l'idea de la violència, l'inici d'una baralla esdeviguda ferotge entre dues posicions francament irreconciliables.

Val a dir que, la ronya moral, clavada als esperits es alient al sentir del proletariat conscient. L'obrer revolucionari és sempre humà, sensible a l'estimació. Ell somnia una entesa cordial entre els homes que permeti d'arranjar el problema social lleialment i a plena satisfacció de tothom. Però sovint ocorre que, malgrat els bons desitjos, les topades obliguen a actes d'una brutalitat manifesta, quin origen nosaltres trobem en el sí de les institucions que senten l'interès de mantenir, per la força, el desequilibri social.

Joan FERRER
(El malograt
Joan del Pi)

llatina, França i Espanya són els exemples més rellevants de les exigències centralitzadores imposades a les regions que componen el tot. No és, doncs, ni necessari ni convenient de referint-se a un sol país. La cosa deu ésser tractada globalment.

Observant que les experiències tretes de la discussió secular entre els provinents de les regions on la llengua és oficialitzada per l'Estat i aquelles a les quals ha estat imposada proven quant i quant han sigut enverimades les relacions humanes que haurien pogut ésser sempre amistoses. Encar més fraternals, de no mitjançar el fenomen de la prohibició-imposició llenguística, creant el sentiment d'anul·lació de la pròpia personalitat, a causa de la llei que proiveix l'usatge del propi idioma.

Ferrán FERRER QUESADA
(Continuará)

TABAL I BARREJA

Telegrama de TERRA LLIURE en favor de «Radio Llibertària».

Desitgem del Ministeri que regenteu, l'autorització per a què «Radio Llibertària», com garantia de llibertat dins la diversitat d'opinions pugui manifestar-se a través les ondes.

Un any de Radio Llibertària FESTIVAL SOLIDARI

El 3 d'octubre prop vinent, al Local Confederal, 33 rue Vignoles Paris 20, organitzat per «Radio Llibertària» i la C.N.T. Exterior — Grup Jovenil, Pel de matí, Col·loqui: «Història de Radio Llibertària», en el primer any d'existència.

Tarda — Vetllada de Varietes, amb la col·laboració de 5 renombrats poetes i rapsodes francesos.

Esperen una nombrosa assistència.

PERDUES A REGRETAR

La companyera VIVANCOS, morí a una edat avançada, coneguda en el mitjàs llibertaris per la seva acció al costat del seu company. El nostre condol a la família.

El condol més pregon al nostre col·laborador i company Vicenç Soler, per la pèrdua de la seva abnegada companya Henriette.

No cal dir com, tot el Grup de TERRA LLIURE, t'envia, company Soler, el seu reconfort germanivol.

Le Directeur de la Publication
Roc LLOP.

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul. 94 600 Choisy-le-Roi.
C.P.P.A.P. n° 1686 D 73

terra lliure

MENSUEL
PRIX : 1,00 F.

Butlletí interior de l'Agrupació
Catalana C.N.T. (Exterior) — 3ª època —

Paris, Novembre-Dembre 1982.
N° 77.

LA C.N.T. I EL DECRET DE COLLECTIVITZACIONS

Tenim a la vista el número 0 de «L'Avenç», revista subtitulada «Història dels Països Catalans», amb una magnífica impressió, una excel·lent presentació en paper couché i un bon estol de col·laboradors, tots ells o gairebé tots universitaris especialitzats en història. Crec que és un bon esforç editorial que mereix tenir èxit. Justament per això ens dol que, ja en aquesta primera aparició, hagin sofert un error del qual ara voldríem parlar, tot aprofitant l'avinentsa per estendre'ns un xic més en aquest tema, o sigui, la C.N.T. i el decret de col·lectivitzacions llavors de la nostra guerra civil.

Al peu de la reproducció d'una carte signada per Valeri Mas com a Secretari del Comitè Regional de la C.N.T., de 30 de maig del 1937, diu: «Carta que la C.N.T., va adreçar a Terradellas demanant-li que derogués alguns articles del decret de col·lectivitzacions». Aquesta carta, ja l'havia feta circular el mateix Terradellas justament amb el text d'una carte a Josep Pla de data 30 de maig del 1975.

L'error ja ve de lluny: l'agost del 1967, a «Serra D'Or», Baltasar Porcel féu una intervú a l'economista Joan Saldà i aquest, referint-se a les reunions de S'Agaró de les quals sortiren els cinquanta-vuit decrets que Tarradellas promulgà el gener del 1937, es fa un garbuix car atri/bueix més o menys a l'esmentada reunió de S'Agaró la redacció del decret de col·lectivitzacions, que ja havia estat promulgat tres mesos abans.

Velarde Fuertes se'n fa ressó al pròleg del meu llibre 30 mesos de col·lectivisme a Catalunya.

«L'Avenç» cau en el mateix parany en preguntar a Tarradellas: «En què consistia el pla Tarradellas i, després, el decret de col·lectivitzacions?». I la seva conseqüència és el peu posat a la carta de Valeri Mas, quan el seu text és ben explícit: demana l'anul·lació d'uns reterminats decrets del pla Tarradellas (S'Agaró), la modificació d'altres, i accepta els restants.

Per als qui no han viscut aquells fets,

resulta doncs que la C.N.T., per boca del seu secretari regional, demana l'anul·lació de determinats articles del decret de col·lectivitzacions. Es tot justament al revés. Hi ha una carta del mateix Valeri Mas, que fou conseller d'Economia de la Generalitat de Catalunya del 5 de maig fins al 28 de juny, carta que porta data del 21 de maig del 1937, en la qual entre altres coses diu:

«¿Es que es pretén de repetir la gesta de la catalaníssima Lliga i dels «isidres» i portar a València el decret de col·lectivitzacions els mateixos catalans que l'han dictat, perquè ellà es derogui o es reconegui la nostra incapacitat?». Amb això i altres coses que Valeri Mas, ara conseller de la Generalitat i abans secretari del Comitè Regional de la C.N.T., diu en la seva carta, volia aturar una maniobra feta al si del consell de la Generalitat tendent a l'anul·lació del decret de col·lectivitzacions just als pocs dies dels famosos Fets de Maig. No recordem pas que cap dels historiadors d'aquests fets n'hagi fet esment, tot i que podia semblar la justficació de la provocació que els produí.

I és que hom aprofità un projecte de decret regulant la inscripció al Registre Mercantil de les empreses col·lectivitzades per a planejar al si del govern de la Generalitat el problema de la inconstitucionalitat del decret de col·lectivitzacions per tal com va ésser dictat sense competència de la Generalitat. Es ben segur que a ningú no se li ocorregué a l'altra banda de la guerra civil de plantejar al general Franco la inconstitucionalitat del seu aixecament del 18 de juliol ni la manca de competència de la Junta de Burgos.

Aquest problema fou airejat no fa pas molt de temps per Eva Serra a la revista «Presència» i contestat per nosaltres mateixos. Es evident que la nostra revolució tingué per origen l'aixecament militar-felxista i, per tant ni aquella ni aquest no tenien res a veure amb la legalitat vigent abans. Era tot simplement un problema de correlació de forces.

Hi ha encara altres fets que demostren que la C.N.T. no era pas contrària al decret de col·lectivitzacions. Velarde Fortes en l'esmentat pròleg al meu llibre diu: «En la recta final, antes de la derrota, como se comprueba por los artículos firmados Pérez Baró en «Solidaridad Obrera» del tercer trimestre de 1938, a pesar de que fueron escritos a título personal, inducen a creer que sólo pertenecía fiel a esta singular socialización la C.N.T.».

I té raó si tenim en compte que, amb data 09 de novembre del 1938, J. J. Domènech, en nom del Comitè Regional de la C.N.T., del qual era secretari, s'adreça al president Companys i entre d'altres moltes coses li diu: «La Confederació Regional del Treball de Catalunya protesta (així, subratllat) pel fet que, si com suposa és veritat, el govern de la Generalitat de Catalunya modifiqui en cap escte el decret de col·lectivitzacions». I el que signava això havia estat també, encara que per pocs dies, conseller d'Economia de la Generalitat de Catalunya.

Tal vegada aquesta constant renovació dels homes que, en representació de la C.N.T., havien d'ostentar el càrrec de conseller d'Economia, fou una de les causes de la seva manca d'eficiència. Eren canviants quan tot just havien fet l'aprenentatge. Si el 18 de juliol del 1936 era conseller d'Economia en Lluís Prunés, de l'Esquerra, en Comorera ho fou del 31 de juliol fins al 05 d'agost, a partir d'aquesta data i durant cinquanta dies ho fou Tarradellas, que signà el decret de constitució del Consell d'Economia de Catalunya, organisme que redactà el famós decret de col·lectivitzacions.

Després del 26 de setembre i durant nou mesos és la C.N.T., la que usufructua la conselleria d'Economia i passen pel càrrec Joan P. Fàbregas, Abad de Santillán, J. J. Domènech, Andreu Capdevila i Valeri Mas. En canvi, després del 29 de juny del 1937, un sol conseller, aquest del PSUC, en Comorera. Sovint la manca de (passa a la plana 2).

408.10712

LA MILLOR LLENGUA

Continuació

Sols hom pot comprendre la defensa apassionada de tal prohibició, quan emana d'esperits nodrits per un nacionalisme o un patriotisme visceral, prepotent, situat damunt de tota noció de respecte a la cultura alié. Aquesta gent sols s'han basat damunt el principi d'educació que reposa dins el convenciment — inculcat des d'els parvularis i en el sí de les famílies — de la superioritat de la parla «oficial» sobre les altres. En un cert modo i de faísó indirecta, els governants s'han servit d'aquesta convicció inculcada prioritariament, facilitant l'emigració de considerables contingents de pobres explotats fora de llurs llars, fent-los-hi defensar, on es trobesin, la divisa de la unitat centralitzadora, exigint l'usatge de la pròpia llengua — «la llegua mare» — als nadius de les regions on ells emigren.

Aquesta, com moltes altres coses, l'home deu de comptar amb el temps, dissipador d'errors i d'actius. Junt amb la relació amb els

autòctons de la terra d'adopció terra i tracte modelen l'emigrant. I l'usatge de les costums i de la llengua vernacle, fan mentir la pretinguda superioritat d'un idioma damunt un altre. La comprensió obre camins i es reforcen els lligams de fraternitat humana.

Totes les tendències socials animades per l'anarquisme han jugat un paper important, amb resultats positius de fraternitat, especialment dins l'ambient obrer de la C.N.T., dins les regions de immigració, essent l'Organització anarco-sindicalista la que ha recollit dins el seu sí el mes gran percentatge. I sempre fou mal vinguda dins els nostres mitjans, tota discussió referent a la identificació de superioritat d'una llengua sobre una altra. I sempre es tingué present que on sols ens pot conduir no importa quina mena de polèmica al respecte, es a la usura de la nostra força moral i fraternitzadora, facilitant el treball corrosiu al que es dediquen tots els nostres enemics declarats des de fóra, i els escisionistes de tot pèl on es trobin.

Si donàrem al problema una dimensió mundial, hauriem de demanar-nos quina, de les septcentes o vuitcentes llengües i dialectes que es parlen arreu del Món, podria recollir la unanimitat, o senzillament una immensa majoria de països disposats a adoptar tal llengua per unificar el mode d'expressió parlada, ratllant del mapa el seu propi, cadascun dels països favorables a aqueixa solució. Sens dubte que no se'n trobaria ni un. I és lògic que fos així, per quant la parla es part intrínseca de la personalitat individual i de cada comunitat particular.

Continuarà
Ferran FERRER QUESADA

LA GUERRA ELS AVIONS DE LA MORT!

Els infants són a l'Escola.
Al Cel hi ha els avions.
La mestressa va dient,
amb un somriure escaient:
—Dos i dos fan quatre...
Els avions fan ron... ron...
Els infants canten a cor,
mentre juguen aventures
per móns, països i llocs.
Al Cel els avions juguen,
amb els núvols i la Mort!
El seu rononar metàl·lic,
posa un punt on s'interroga
tota l'angoixa del cor.
La mestressa,
l'Aritmètica explicant,
en fa seguir una història,
per als nens interessant.
Els infants,
guaiten el cel i la mestressa;
els avions guaiten l'escola
i la fixen, com objectiu desitjat.
—Qui pugués volar amb llurs ales!
pensa un nin tot somniós.
Damunt l'escola,
cauen els ous dels ocellots de mort,
i és ella tota, nens i mestressa,
gigantesca explosió.
Esglai del lloc, per tal carnatge;
en els avions riure salvatge...
—«Atés objectiu»: per al comunicat.
I la guerra segueix per tot,
semblant la malvestat.
Mes, aquell planter d'infants enjogassats,
—promesa de demà, enriolada,
per mor de les guerres d'ambició,
s'ha marcit,
com per mal llamp calzinada,
i tot és plor i destrucció.
S'han estroncat les cançons i les rialles...
i és tenebrós i ennegrit tot l'horitzó!
Vitry s/Seine Roco LLOP.
França. 1982. *

(Davant dels Crims salvatjament
perpretats, sense una petita engruna
de sentiments ni d'humanisme.

La CNT i el decret...

(ve de la 1ª plana).

capacitat pot ser substituïda per la permanència, car aquesta engendra la pràctica quan va acompanyada de la bona fe. La bona fe existia evidentment en els homes de la C.N.T., car com diu Tarradellas a Josep Pla en la carta ja esmentada: «Al meu entendre, aquesta organització tenia més sentit de responsabilitat del que certa gent propagava...», però el constant canvi d'homes fou certament contraproduent.

I encara caldria fer una distinció entre aquells que s'hi lliuraren de cor, com Andreu Capdevilla, com em diu Abad de Santillán en una carta signada a Buenos Aires el 16 d'abril del 1971: «Debo aclarar sin embargo algo: fui enemigo del decreto porque lo juzgué prematuro. Tú sabes que yo estaba entonces absorbido día y noche por las milicias y sus problemas y no seguí lo que se hacía en otras esferas de actividad... fue entonces cuando fui a la Consejería de Economía, no a cumplimentar el decreto, sino a pasarlo por alto, a no tenerlo en cuenta y a dejar a nuestro gran pueblo que obrase según su inspiración y su buen sentido; ya habría tiempo algún día para llevar a la ley las regulaciones necesarias».

Albert PEREZ BARO

AL CENTRE CONFEDERAL DE PARIS

La diada de la festa de «Radio Libertaire» (RL), al nostre Centre Confederal, el 3 d'octubre proppassat, fou reexida el mateix al matí que la tarda. L'assistència fou tan nombrosa que, manca de cabuda a la sala hagué d'escoltar l'espectacle des del pati i la petita sala, on estaven instal·lats els serveis de llibreria, amb interès del públic que adquiria obres i discos a llur disposició.

Vist l'èxit obtingut, se'n preparà un altre, però-aquest cop, per el dia 11 de novembre a la «Mutualité» de Paris, on s'omplir la gran Sala de companys, amics i simpatitzant de «RL», que tots escoltem amb plaer les emissions franceses com les espanyoles. «RL» 89,5 FM.

DIVAGACIONS

L'AIGUA I EL SOL

L'aigua constitueix un dels elements principals per el sosteniment de la vida. La planta, el peix o el gènere humà i aquest preciós líquit que brota de la terra, cau del cel amb la pluja, s'escola per torrents i rius seguint una trajectòria traçada, fins anar a parar al mar, que tot ho acull regulant al mateix temps, el contingut més o menys impetuós.

L'aigua de pluja, regant la terra, alimenta la vegetació, modera la temperatura, es deixa conduir per les canalzacions, promotor d'energia hidro-elèctrica, permet-tan-mateix-el trasport fluvial i marítim; factor recreatiu, refresca cossos i coses, neteja totes les impureses que llisquen amb l'aigua, fins que tota s'ajuntarà al mar. Potser per això es tan immensa.

Quan l'aigua brolla del manantial en plena naturalesa, puix que ningúno l'ha creada ha de servir a tothom sense condició ni exclusivitat. De seguida, com si l'esperessin al tornant, no falta gent àvida de possessio i egoisme per apropiarse'n explotant-la i mercantilitzant-la per tots els mitjants, venent-la a preus exorbitants que desafien tots els procediments de comerç considerats com a tolerables, si aquest terme es pot qualificar així. En fi de comptes, és un abús molt gran, comparat a l'esforç que han de fer els treballadors vinyaters, els horxaters o els taronjaires que, han d'activar tot l'any cuidant llur conreu, i riscant a tot moment de perdre la collita, mentre que la font raja contínuament, per els altres sense cap esforç.

La qüestió de l'aigua requereix una veritable organització, que s'hauria de prendre seriosament. Els nous aprovisionaments no augmenten a la proporció del consum que se'n fa a les cases com a la indústria. Per una població, l'aigua per a beure, no hauria de quedar reduïda a una sola alimentació, els punts d'abastament col·locats en llocs no pol·luats requerint instal·lacions de conjunt, sigui al nivell de termes, comarques o regions, assegurant el transport per «Pipe-lines» conducte que representa l'avenir que puguén solventar molts problemes. Si es pensa que se'n construeixen prou per al gas i petroli, o bé el suc de remolaxa, no seria descabellat, fer-ne de paral·leles per l'aigua, ultra que en el seu trajecte es podrien regar grans superfícies de terreny que ara són poc productius, sobretot en pays on la sequera canvia la fisonomia d'una contrada.

Per a la indústria, com per els estanca

ments dels barratges que produeixen l'energia elèctrica, es necessiten grans reserves d'aigua, el fet que a vegades el nivell queda molt baix comprometent la producció necessària d'electricitat potser prova del fet que mai no s'ha intentat d'utilitzar l'aigua dues vegades per mitja de bombes gegants debitant un diàmetre d'aigua extraordinari.

Comparar la qüestió de l'aigua a la manera que marxa la nostra societat es desprén veient de quina manera ens deixem explodiar de substàncies tan elementals.

No passa el mateix amb el sol. Esent també element de vida com l'aigua, tot es regula sota la seva influència, potser no és matèria, però es llum i calor, del nostre sistema planetari, és l'únic a no deixar resplendent de claror és per a tothom; fa bé o mal segons la situació en que ens troba, però ell, no n'és responsable d'ésser golg o estorp, no dona per reprendre, però ningú no pot domesticarlo, ni neutralitzar-lo com l'aigua, menys encara apagar-lo, això ho fa ell mateix sense fer mal a ningú, deixant una nit fosca i tranquil·la fins a l'endemà. El sol és sol a tenir aquesta potència.

Molts poetes i pensadors s'han inspirat d'ell. La seva presència continua i regu-

ladora beneficia la naturalesa. Analogicament com ell a l'estat de l'espírit i del pensament es posa l'anarquia prometedora, sense progames enganyosos, però constituint una ètica elevada; està per damunt de totes les màximes conegudes fins avui, estimulant les bones voluntats per a una sana convivència, amb igualtat material absoluta de tot el disponible. Cara al futur, l'anarquia porta bonesa dintre els cors i front a l'odi, treball racional en oposició a l'obligat que imposen els ganduls, repartició en lloc d'acaparament, i en fi seguretat en lloc de l'amenaça. Ens agrada l'ordre, però l'orden voluntari; recordarem una vegada més que ja, el gran geògraf francès Eliseu Reclus comunard i anarquiste va dir: «que l'anarquia és la més alta expressió de l'ordre».

Determinem-nos a ser millors que ara, i deixem de fer tonteries, que comencen essent petites i acaben essent monstruoses en tots els sentits.

GESBA *

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 76, 432,03; Castellvi, Choisy-le-Roi, 30; Marcos Alcon, Méjico, 99; Un de la Comarca de Berga, 50; R. Llop, París, 40; Cebrian D., Montreuil, 10; Giné F., Sartrouville, 60; Bagés Stains, 40; Belles, Perpinya 10; Casals Garezs, 20; Palacios, Garches, 10; Vidiella, Drancy, 20; Valdenebro, id, 20; Sirvent, Orsay, 40; J. Folch, Montignac, 50; Elvira Ferrer, Montreuil, 60; Elias Conejos, Nantes, 10; Ballesta, Chatellerault, 20; Roldán, Dracy, 10; Agrupació de Lyon 138; Arcos, Canada, 68; Cots Martin, Sigeon, 30; Volga Marcos, R. Malmeison, 50 F. TOTAL: 1.317,03 F.

DEPENDENSES

Impressió del número: (76). 1.150,25 F.
Expedició del número (76). 636,28 F.
Gastos 20,00 F.

Total gastos... 1.806,53 F.
Entrades... 1.317,03 F.

Manque 489,50 F.

manca a pagar el present número

Le Directeur de la Publication Roc LLOP.

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94 600 Choisy-le-Roi.

C.P.P.A.P. nº 1686 D 73

Girs a Roc Llop

C.C.P. 9 232 33 V Paris
33, rue des Vignoles, 75020 Paris.